

«Lat det som hagen bløma»

Fedrelandssalmen fyller 130 år i år. Anders Aschim skriv om salmen og korleis han har samla nasjonen Noreg.

SIDE 10–13

Digitalt landsmøte

Landsmøtet i Noregs Mållag blir digitalt.
– Nytt og spennande for oss alle, seier nestleiar Synnøve Marie Sætre.

SIDE 24

Betre lærar-utdanning

Lærarutdanningane vil gje alle studentane nynorskopplæring.
– Stoda har ikkje vore god nok, seier fleire av dei.

SIDE 14–15

Norsk Tidend

medlemsblad for Noregs Mållag

nr. 4

oktober 2020

Foto: Kåre Strandeb

Foto: Geir Helge Skattebo

Bokmål i bakhand

På nynorskskular er det ganske vanleg å finne spreidde bokmålselevar i klassane. Norsk Tidend har undersøkt kvifor det er slik.

SIDE 4–6

Foto: Åslak Ringhus

Foto: Anders Moen Kaste / Telen

Randsonekrisa

NT Å vere nynorskelev i Noreg er vanskeleg. Å vere nynorskelev mange stader i randsoneiene er så hardt at det vil vere eit under om ungane her vel å skrive nynorsk når dei får velje sjølve. Ein ting er at ein god del vaksne i randsoneiene ikkje skriv nynorsk, sjølv om dei har hatt det som opplæringsmål. Noko anna, og meir alvorleg, er at styresmaktene bidreg til å gjere opplæringsituasjonen vanskeleg for desse elevane.

NT Vi veit at mange lærarar ikkje kan nynorsk etter lærarutdanninga, og dette råkar elevane i dei, til dels grisgrendte, randsoneiene tett på bokmålsområde ekstra hardt. I tillegg opnar opplæringslova for at foreldre kan velje bokmål i alle lærebøker utanom i norsk, ein rett som blir nytta. Kanskje er det difor ikkje så rart at kommunane meiner at somme elevar har det best med bokmål. Vi kan likevel ikkje ta ifrå kommunane det sjølvstendige ansvaret som ligg i å leggje til rette for god skriveopplæring på nynorskskulanane. Når klassane får stadig fleire elevar som skal ha bokmålsopplæring, blir den nynorske læringskulturen svakare og svakare, og vegen til skulemålsskifte kort.

NT No må vi brette opp erma både lokalt og sentralt og stå opp for alle nynorskområda våre. Å ignorere det nynorske randsoneproblemene er ikkje berre eit svik mot elevane i desse områda, men eit svik mot det norske språksamfunnet.

ASTRID MARIE GROV

Utgjeven av Noregs Mållag

Avisa blir redigert etter Redaktørplakaten.

Tilskrift: Lilletorget 1, 0184 OSLO

Redaktør: Astrid Marie Grov,
astrid.grov@nm.no,
tlf. 23 00 29 32

I redaksjonen:
Hege Lothe, Erik Grov

Heimeside: www.nm.no

Abonnement: 250 kroner per år

Utforming: Audun Skjervøy, Språksmia AS
smia@spraksmia.no

Språklovgjevinga må styrkje nynorsken!

HAUSTEN ER KOMEN, og eit nytt skuleår er i gang. Frå og med august vart fagfornyinga innført på dei fleste klassestega, og med fagfornyinga fylgjer nye læreverk, og me veit så nderleg vel kva det tyder – fleire lærebøker på nynorsk er forseinka. Det skjer gong på gong, og nynorskskulanane må velje mellom å vere utan lærebøker nokre månader eller å kjøpe inn bokmålsbøker. Det er verkeleg ikkje haldbart, og ein skulle tru at forlaga hadde lært litt av tidlegare rundar med utskifting av lærebøker.

I TILLEGG TIL at fleire lærebøker er forseinka frå forlaga, har det kome nye språkdelte lærebøker i norskfaget som ikkje held mål. Desse lærebøkene er felles for nynorskelevar og bokmålelevar og skal veksle mellom språka slik at elevane kan oppnå kompetanse i både. Problemet er berre at i nokre av desse bøkene er over 70 % av innhaldet på bokmål. Det gagnar verken nynorskelevar som skal bli trygge i hovudmålet sitt eller bokmålelevar som treng å bli eksponerte for sidemålet sitt. Her må språkdelinga vere jamnare, og skal det vere ei skeivfordeling, må det vere i nynorskens favør.

SAMSTUNDENES SKORTAR DET på digitale lærermiddel på nynorsk. Med koronavår og heimeskule vart undervisninga i norske skular digitalisert i rekordfart. Lærarar og elevar landet over kasta seg ut i det, og mange nye digitale ressursar vart teknike i bruk. Frå før sit mange nynorskelevar med nett-brett fulle av gode appar for leseopplæring, skri-veopplæring, rekning og kva enn ein måtte ynskje, men få av appane finst på nynorsk. Bokmål ser dei nok av, og eit krav om at nynorskelevane skal få ei like god opplæring i språket sitt digitalt som bokmålelevane, burde vere sjølv sagt. Lovgjevinga heng ikkje med den digitale utviklinga, og ansvarret for digitale lærermiddel på nynorsk vert pulverisert. Der styresmaktene for lengst burde teke ansvar for at også digitale lærermiddel skal vere

NT LEARTEIGEN

SYNNØVE MARIE SÆTRE
nestleiar i Noregs Mållag

på plass til same tid og same pris som lærermiddla på bokmål, har dette blitt ein kamp foreldre, lærarar og kommunepolitikarar må ta. Eitt av dei viktigaste krava våre til den nye opplæringslova er at ho må sikre retten til digitale lærermiddel på nynorsk.

NÅR EIN MÅ kjempe for at språkrettane til nynorskelevane skal bli fylgt opp, noko som burde vere heilt sjølv sagt, er det ekstra provoserande når politikarar kring om i landet gjer kåra for nynorsk og nynorskbrukarane endå dårlegare. I Kristiansand vart det nett fleirtal i bystyret for å søkje om eit karakterforsøk der 10. klasse ikkje skal ha eigen sidemålskarakter. Dette skjer knappe fire veker etter at det nye karaktersystemet som fylgjer fagfornyinga, tredde i kraft. Her har elevane allereie felles skriftleg karakter i 8. og 9. klasse. Ein konsekvens av eit slikt forsøk vil vere at elevane går heile skulelopet fram til vg3 utan eigen sidemålskarakter. Me veit at utan eigen karakter, får sidemålet mindre plass i undervisninga, og det vil vere å svekkje nynorsken. Det finst ingen gode grunnar for at eit slikt forsøk skal godkjennast.

I MØRE OG ROMSDAL vil politikarane i fylkestinget endå eit gong greie ut om administrasjons-språket i fylket, berre fire år etter førre gong. Då sigra nynorsk. Fylket er ein viktig tekstproduzent, halvparten av elevane i fylket er nynorskbru-

Illustrasjon: Kjartan Helleve

karar, og nynorsken har lange og sterke tradisjonar i fylket. Noko anna enn nynorsk administrasjons-språk i Møre og Romsdal er uaktuelt. Eit overordna prinsipp i framlegget til ny språklov er at det offentlege har eit særleg ansvar for å fremje bruk av nynorsk, og at dette er noko ein må ta særleg omsyn til når ein skal utvikle politikk og regelverk. Dette er eit ansvar fylkespolitikarane i Møre og Romsdal er nøydde til å ta.

ALT DETTE SYNER oss kor viktig det er med ei god språklovgjeving som sikrar ei reell jamstilling mellom språka. I løpet av hausten skal ny språklov handsamast og vedtakast i Stortinget. I tillegg er ny opplæringslov på trappene, og me arbeider hardt for at desse lovene skal fremje og styrke nynorsk. Eit godt lovverk er avgjerande, men ikkje nok i seg sjølv. Me er avhengige av at det vert fylgt opp, og at viljen til å gje nynorsken og nynorskelevane gode kår er på plass. Då treng me målfolk som seier klårt og tydeleg ifrå når ikkje alt er som det skal. Me treng ei sterkt målrørsle med slagkraft. Då er det flott å kunne vise til medlemsvekst i Mållaget. Me har no fleire medlemer enn på same tidspunkt i fjar, og det gjer at me i år kan satse endå større. 14 000 medlemer innan året er omme er målet, og det vil gje oss endå større slagkraft i dei mange viktige kampane me skal ta framover!

Eitt av dei viktigaste krava våre til den nye opplæringslova er at ho må sikre retten til digitale læremiddel på nynorsk.

nt SAGT

Du skjønner at #nynorsk er et vakkert språk en bokmål, når du ringer til sikkerhetsposten på et psykiatrisk sykehus på Vestlandet, når han som tar telefonen svarer med «Eininga for tryggleik».

@BNMeling på Twitter

Om me skal vinna over riksmålet, må me bli fleire! Me kan ta ein for laget og formeira oss i kveld, du og eg.

@nynorsk_tinder på Instagram

Hvis nynorsk er Guds eige mål, lever jeg i synd med glede.

Kommentator Anne Rokkan i Bergens Tidende

Jeg var på tinderdate med ei som hadde akkurat sånn dialekt som du skriver på, å jeg må si det er noe av det sexigste som finns.

@nynorsk_tinder på Instagram

Då eg skulle lese det eg hadde skrive i avis, såg eg at dokke hadde oversatt teksten min frå nynorsk til bokmål. Kvifor det?

Selma (10), som har sendt inn tekst til Aftenposten Junior

– Ein glipp.

Redaktør Mari Midstigen i Aftenposten Junior om omsetjinga av teksten til Selma (10)

Hva vil du det skal stå på gravsteinen din?

– Samme det, så lenge det står på nynorsk.

Venstrepolitikar Sveinung Rotevatn i intervju i Aftenposten

Då eg fann Erlend Loe si vesle bok «Naiv. Super.» i skulebiblioteket på Strandebarm ungdomsskule i 1996 bestemte eg meg for å lære meg bokmål og har aldri angra på det.

@Knutsdotter82 på Twitter

Stemmer det at bassenget på Paradise heter rotevatn på nynorsk?

@Hans_Vang på Twitter

Har prøvd å få endra alle språkinnstillingane på jobb-pc-en frå bokmål til nynorsk. Trur han blei sur, for no er alt på dansk.

@IngjerdL på Twitter

Når Ålesund kan bli Årets nynorsk-kommune, då kan alt skje.

Are Kalvø

Eg reagerer mest på at det kjem fram at @danielkvammen drakk te med VG. Målsaka er bygd på kaffi.

@tokvamfinn i kommentar på Instagram

Ein nynorskskule er ikkje lenger ein nynorskskule. Somme stader i dei nynorske ransonene er det snarare regelen enn unntaket å finna **bokmålselevar** spreidde rundt i klassane. Kvifor har det blitt slike?

Med bokmå

– I mange tilfelle er det etter ønske frå foreldra at elevane får lærebøker på bokmål, som dei jo har rett på etter opplæringslova.

Gabrielle Becker,
kommunalsjef for oppvekst
i Etnedal kommune

OFFENTLEG OG FRITT tilgjengeleg statistikk avslører kor mange bokmåls- og nynorskelevar det er på dei einskilde skulane og klasestega i Noreg. Kommunen som skuleigar melder sjølv inn tala til sentrale styresmakter. Statistiken går tilbake til 1991 og seier mykje om utviklinga for nynorsk som skolemål i landet.

Norsk Tidend har etter undersøkingar ved eit spreidd utval skular funne ein viktig skilnad mellom bokmållskular og ein god del nynorskskular. På skular med bokmål som opplæringsmål er det svært, svært sjeldan å finna nynorskelevar. Men på nynorskskular er det somme stader – særleg i dei nynorske ransonene – snarare regelen enn unntaket å finna bokmålselevar. Dette skjer trass at det som hovudregel ikkje er lov å blanda bokmåls- og nynorskelevar i same klassen.

Norsk Tidend har undersøkt med nokre av skulane kvifor dei har elevar registrerte med bokmål som språk i GSI-registeret («Grunnskolenes informasjonssystem»). Kartlegginga avslører fleire ulike årsaker:

- ◆ Elevane har hovudsakleg lærebøker på bokmål, men skal læra nynorsk.
- ◆ Skulen har kommunalt vedtak om at elevane grunna særlege omstende, til dømes lærevanskar, skal ha bokmålsopplæring.
- ◆ Skulen har ein praksis om at elevar med særskild norskopp-læring e.l. skal ha opplæring på bokmål.
- ◆ Elevane er tilflytta frå ein bokmålskrins, og held fram med bokmål.
- ◆ Elevane/foreldra får velja å ha opplæring på bokmål sjølv om dei går på ein nynorskskule.

Lærebøker på bokmål

På Etnedal skule i Valdres var 32 av 101 elevar på barnesteget, altså ein knapp tredel, registrerte med bokmål som opplæringsmål

LÆREBØKER PÅ BOKMÅL: Nesten ein tredel av elevane ved Etnedal skule står oppført med bokmål som målform i GSI. Elevane har lærebøker på bokmål, men det er nynorsk som er opplæringsmålet deira, seier kommunalsjef for oppvekst Gabrielle Becker.

Foto: Kåre Strand

skuleåret 2019/2020. Kommunalsjef for oppvekst Gabrielle Becker opplyser at desse elevane har læremiddel og får nasjonale prøver på bokmål, og difor blir registrerte i GSI som bokmålselever. Men det er nynorsk som er opplæringsmålet deira.

– Dei elevane som har undervisningsmateriell på anna målform i nokre fag enn hovudmålfoma på trinnet, har fått det av særskilde omstende. Nokre har sakkunnig vurdering, nokre er framandspråklege og nokre treng tilrettelegging på grunn av andre særlege tilhøve.

På spørsmål om det er ein pedagogisk fordel for elevane å ha læremiddel på ei anna målform enn den dei skal læra, seier Becker at det ikkje alltid er kommunen si avgjerd.

– I mange tilfelle er det etter ønske frå foreldra at elevane får lærebøker på bokmål, som dei jo har rett på etter opplæringslova. Generelt tilrar vi undervisnings-

materiell i hovudmålfoma. Dette er ein del av vurderinga i den einskilde saka.

Becker seier at all tavleundervisning og annan informasjon til elevane blir gjeve på nynorsk ved Etnedal skule.

Etnedal kommune er ikkje aleine om å ha elevar med lærebøker på bokmål, men nynorsk som opplæringsmål. I Øystre Slidre, lenger nord i Valdres, var kring 10 % av elevmassen på Rogne skule registrert med bokmål som målform førre skuleår. Kommunalsjef Rolf Stalenget seier, etter å ha undersøkt saka, at desse elevane har lærebøker på bokmål, men nynorsk som opplæringsmål. Han meiner sjølv kommunen burde registrert dei som nynorskelevar.

– Nokre foreldre opplever betre moglegheit til å hjelpe borna sine med skularbeidet når lærebøkene er på bokmål. Desse elevane er registrerte med målform bok-

libakhand

BOKMÅL FOR INNVANDRARAR: Ved Tokke skule har ikkje framandspråklege elevar nynorsk som opplæringsmål fordi norskopplæringa for vaksne innvandrarar er på bokmål.

Foto: Aslak Ringhus

mål, men skulle vore registrerte med nynorsk.

Bokmålsopplæring etter vedtak frå kommunen

Medan lærebøker på bokmål er ein rett foreldre/elevar på nynorskskular har, er i utgangspunktet ikkje bokmål som opplæringsmål det. Men i somme kommunar, særleg i dei nynorske randsonene, blir det like fullt gjort vedtak eller gjort vurdering om bokmål for elevar som går på nynorskskular. Det gjeld først og fremst elevar som blir vurderte til å ha ulike former for lærevanskar / samansette vanskar, eller elevar med særskild språkopplæring (framandspråklege). Vedtaka blir gjorde av kommunen, ofte PP-tenesta (pedagogisk-psykologisk teneste). Denne praksisen er ikkje nedfelt i noko regelverk. *Norsk Tidend* kjenner like fullt til at han er etablert i fleire kommunar, og at han har gått føre seg ein del år.

I Sør-Aurdal kommune, også

KOMMUNALSFJEF: Inger Randi Islandsmoen Kleven er kommunalsjef for oppvekst i Sør-Aurdal kommune.

Foto: Arne G. Perlestenbakken

i Valdres, var kring 13 prosent av elevmassen på nynorskulen Bagn registrert med bokmål som opplæringsmål. Her kan avgjerd om bokmål for enkeltelevar skje etter vurdering frå PP-tenesta, og blir då gjord som enkeltvedtak, opplyser kommunalsjef Inger Randi Islandsmoen Kleven.

– Dersom elevar har samansette vanskar, kan det skje at PP-tenesta skriv i den sakkunnige vurderinga at

eleven vil profittera på eit skifte av hovudmål.

Det er ingen tvil om at det er nynorsk som er hovudmålet ved skulen, seier kommunalsjefen.

– Det blir undervist på nynorsk, og vekeplanane og informasjon heim er på nynorsk. Det blir tilpassa til dei elevane som har bokmål.

Talet på elevar som har bokmålsopplæring, har auka markant ved Bagn skule dei siste ti åra. I åra frå 2010 til 2015 galdt det maksimalt vel 2,5 prosent av elevane, medan talet var 13 prosent for førre skuleår. Kleven ynskjer ikkje å gå meir inn på årsaka til auken av omsyn til elevane. Ho har ikkje svara på om ho vil utelukka at årsaka til auken er at skulen/PP-tenesta har endra praksis.

– Bokmål så foreldra kan hjelpe dei

På Sauland skule i Hjartdal i Aust-Telemark har ein knapp fjerdedel av elevane bokmål som opplærings-

– Kommune-
styret har vedteke
at vaksenopp-
læringa skal vera
på bokmål. Då
er det naturleg at
borna også får
bøker på bokmål.

*Finn Arne Askje,
kommunalsjef for oppvekst
i Tokke kommune*

NYNORSK FOR INNVANDRARAR:

Opplæringa i nynorskområde bør vera på nynorsk både for born i skulen og i vaksenopplæringa, meiner nestleiar i Noregs Mållag Synnøve Marie Sætre.

Foto: Dina Rygg Eide

– Det seier seg sjølv at å læra seg eit språk med lærebok på eit anna, ikkje er særleg heldig pedagogisk. Skal ein bli trygg i språket sitt, må ein eksponerast for det så mykje som mogeleg.

*Synnøve Marie Sætre,
nestleiar i Noregs Mållag*

språk, i stor grad av same grunn som i Sør-Aurdal. Kommunalsjef Unni Lunde seier kommunen i somme tilfelle gjer enkeltvedtak for ein elev, der bokmål som opplæringsspråk er eit av tiltaka.

– Desse elevane får til dømes spesialundervisning knytt til lese- og skrevenskar. Slike vedtak kan bli aktuelt dersom eleven har eit bokmålsnært talemål og samstundes strevar med skriveopplæringa.

Bokmålselevane kan i tillegg vera elevar med rett til særskild språkopplæring, eller elevar som har flytta til kommunen. Men det er nynorsk som er hovudmålet ved skulen, seier Lunde.

– Det blir nytta i skriftleg opplæring og i skriftleg arbeid, på tavla og i timeplanar.

Hjartdal kommune er ikkje aleine om å praktisera at elevar som kjem tilflyttande, held på bokmål. *Norsk Tidend* har fått opplyst at det skjer i fleire andre kommunar.

Også bokmålsopplæring for framandspråklege er vanleg fleire stader. Ein del nynorskkommunar vel å gje vaksne innvandrarar norskopplæring på bokmål. På Tokke skule i Vest-Telemark er dét grunngjevinga for at flyktningar eller elevar frå andre land har norskopplæringa si på bokmål.

– Kommunestyret har vedteke at vaksenopplæringa skal vera på bokmål. Då er det naturleg at borna også får bøker på bokmål, slik at foreldra kan hjelpe elevane, seier kommunalsjef Finn Arne Askje.

Askje seier at desse elevane får norskopplæringa si i eigne grupper, men elles følgjer den ordinære undervisninga.

– Tavleundervisninga og andre meldingar til elevane er på nynorsk ved Tokke skule.

Ulovleg?

I *Norsk Tidend* 3/2020 stod det om skular i Hemsedal der nynorskelever var bokmålselevar

går i lag utan at det ligg føre spesielle grunnar til at somme har bokmål. Ein slik praksis utviklar seg anten fordi enkeltelevar har teke til med bokmål, eller fordi kommunen har valt å la vera å oppretta parallelklasser når minst 10 foreldre krev bokmålsopplæring, ein rett dei har etter opplæringslova. Språkblandinga er ikkje lovleg, men skjer like fullt i fleire kommunar.

Men kva med praksisen om å gje enkeltelevar bokmålsundervisning fordi kommunane meiner dei har gode grunnar, som lærevanskar eller særskilt språkopplæring? Er det lov? Det er eit uklart spørsmål. Sidan opplæringslova føreset at bokmåls- og nynorskelever skal haldast skilde på barnesteget, kan kommunale vedtak eller praksisar om å vedta at enkeltelevar skal ha bokmålsopplæring, koma i konflikt med lovverket.

Norsk Tidend har bede Utaningsdirektoratet om ei lovtolking og fått til svar at dei ikkje kjenner til denne praksisen og dermed ikkje har teke stilling til spørsmålet. Direktoratet seier dei vil koma med ei avklaring, men at dei treng tid for å greia ut saka.

Skeptis i Mållaget

Nestleiar i Noregs Mållag Synnøve Marie Sætre er skeptisk til at ein praksis om bokmålsopplæring får breia om seg.

– Det er svært uheldig når det går frå å vera unntaksvise enkeltilfelle til å vera ein utbreidd praksis. Det kan verka som om ein prøver å løysa eit stort og komplekst problem på ein lettint måte. At det også berre skjer frå nynorsk til bokmål, syner tydeleg korleis det mindre brukte språket i mange tilfelle vert behandla og kor mange slike «usynlege» åtak det vert utsett for. Eg trur

ikkje nokon lærar i Lofoten ville koma på idéen om å gå over til nynorskopplæring fordi det er nærmare talemålet.

Retten til lærebøker på bokmål for nynorskelever bør takast vekk, meiner Sætre.

– Det seier seg sjølv at å læra seg eit språk med lærebok på eit anna, ikkje er særleg heldig pedagogisk. Skal ein bli trygg i språket sitt, må ein eksponerast for det så mykje som mogeleg. Det gjeld særleg for elevar med nynorsk opplæringsmål, sidan dei ikkje ser like mykje av språket sitt rundt seg elles i kvardagen, og då er lærebøker på opplæringsmålet sjølvsagt. Oppøvinga av lese- og skrivendegleik i nynorsk blir oppøvd i alle fag, ikkje berre norsk, og difor bør opplæringslova endrast på dette punktet.

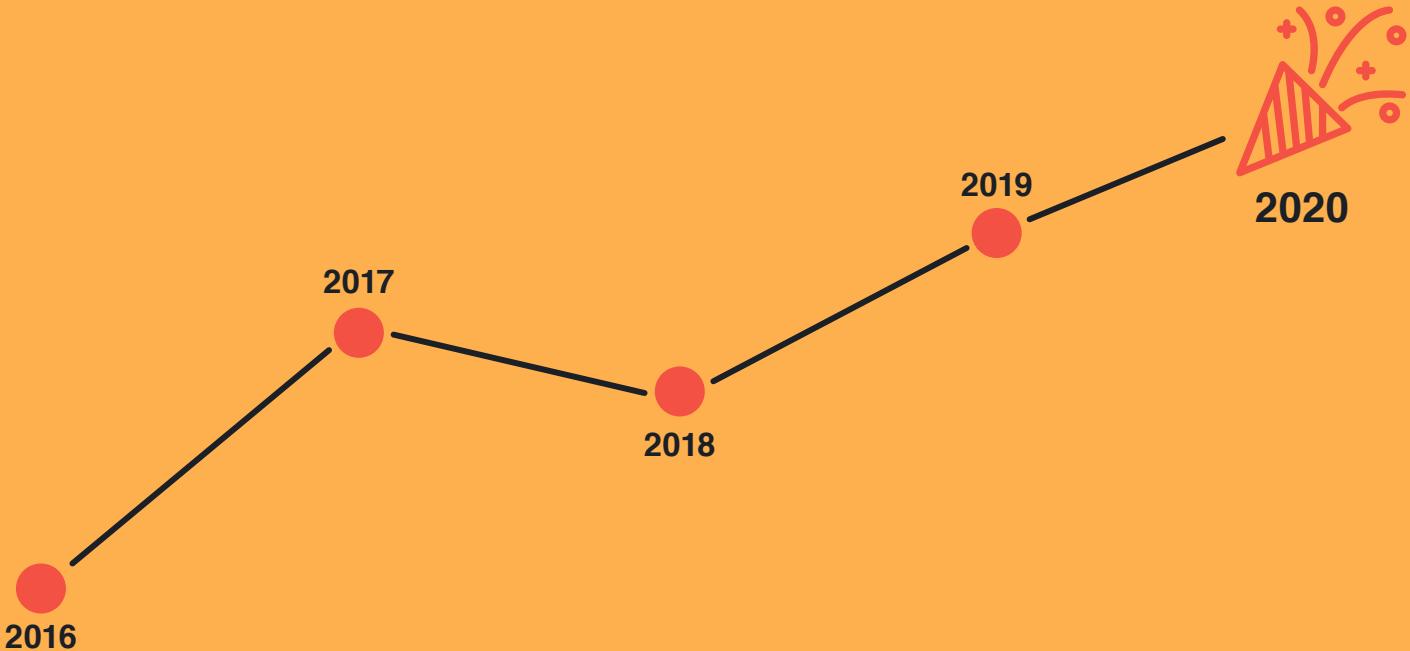
Sætre meiner det er best for både elevane og nynorskkulturen ved skulen og i lokalmiljøet at talet på bokmålselever ligg på eit minimum. Ho meiner flyttingar òg bør læra nynorsk på nynorskskular.

– Det er ein føremon å læra seg språket som blir brukt der ein bur. Det gjeld både for unge og vaksne, og såleis bør opplæringa i nynorskområde vera på nynorsk både for born i skulen og i vaksenopplæringa.

Sætre meiner skriveopplæringa til elevane i ransonene er særleg utsett, av fleire grunnar.

– Vi veit at mange lærarar ikkje får god nok opplæring i nynorsk, og det råkar særleg ransonene. No ser vi i tillegg at nynorskklassane bli utarma på bakgrunn av både kommunale enkeltvedtak om bokmålsopplæring og lærebøker på bokmål. Det er klart at det går utover opplæringa som skal gjera elevane til trygge og stødige språkbrukarar.

ASTRID MARIE GROV
astrid.grov@nm.no

**Noregs
Mållag
går for
14 000
medlemer
Hjelp oss å verve!**

NYE MEDLEMER:

**Send NYNORSK til 2490 eller gå til nm.no
(200 kr gjeld ut 2021)**

Vi styrkjer nynorsk i eit samfunn dominert av bokmål.

30. juli i år var det 150 år sidan målmannen og nasjonsbyggjaren **Aasmund Olavsson Vinje** døydde på Granavollen på Hadeland. Hadeland dialekt- og mållag måtte tenkje heilt nytt om markeringa då koronaen kom, skriv leiar Reidun Ramse Sørensen.

Vinje i ei ny tid

HADELAND DIALEKT- OG mållag hadde så vidt lagt bak seg 200-årsju-bileet for Vinjes fødsel i 2018, då vi sette i gang planlegging av 150-års-markeringa for hans død i 2020. No ville vi ha eit helgeseminar «Vinje i ei ny tid» i april – i tillegg til minnehøgtida 17. mai og ei pangmarkering på sjølv dødsdagen 30. juli.

Endra planar

Vi skulle få høyre om tvisynet, like aktuelt i «Dagsnytt 18» som det var den gong Vinje deltok i ordskiftet. Vi skulle få foredrag av Per Egil Hegge, Tora Aasland, Eivind Blikstad, Solbjørg Kvålshaugen, Åsolv Edland, Magne Aasbrenn og Rolf Theil. Laurdagskvelden skulle Sondre Bratland halde konsert i Mariakyrka, og sundag skulle vi få gudsteneste med prost Kirsten Almås, forretta på nynorsk i Nikolaikyrka.

Men så kom koronaviruset! Då Noreg stengde ned, hadde eg nettopp

henta 4000 seminarprogram på trykkeriet. Abstinensen og tungsinnet seig inn over prosjektleiar Torill Nedberge Klevmark, Kari Røken Alm og meg.

Etter ei tid fekk vi ein glup idé: Kva om vi i staden fekk laga til ei mediemarkering? Skal vi tenke heilt nytt? Få ei mediedekning om den mangslunge arven etter Vinje? Torill, Kari og eg kasta oss rundt og kontakta nokre av føredragshaldarane vi hadde hatt avtale med. Dei hadde jo førebudd seg mentalt på å tale om eit tema til seminaret. Responsen var overveldande!

I mai og juni hadde vi hyggelege samtalar med Vinje-kjennarane våre og med fleire aviser. På den positive sida vil eg løfte fram Klassekampen, Nationen og Telemarksavisa. Nokre dagsaviser har faktisk prioritert å ha ein dedikert kulturredaktør som tilbyr lesarane sine allsidig kulturstoff. Språk er kultur, og Vinje er stadig aktuell! Av ulike årsaker fall nokre

bidrag ifrå undervegs, men tre av bidragsytarane fullførte.

Vinje i media 150 år etter

Kulturformidlar Ragnar Thorbergsen sende oss kopi av ein kronikk han hadde sendt til Nordlys på eige initiativ, i høve jubileet 30. juli. «Den ukjente historia om Aasmund Olavsson Vinje og hans venner fra nord» kom på trykk i avis Nordlys i juni. Det vart ein fin oppakt til 30. juli!

På sjølv dagen kunne vi lese om Vinje i Klassekampen, Nationen og Telemarksavisa:

- ◆ I Klassekampen skreiv Rolf Theil om «Vinje og det norske språket».
- ◆ I Nationen skreiv Tora Aasland om «Vinje som nasjonsbyggjar».
- ◆ I Telemarksavisa skreiv Karsten Alnæs om «Vinje – diktaren som opna fjellet». Den vart publisert 30. juli i nettavis og på papir etter ferien.

17. mai

Kvar 17. mai sidan 1964 har mållaget invitert til minnestund over Vinje. Her møtest hadelendingar i sol og regn og med nordavinden frå alle kantar. Men i år fekk vi ikkje høyre Åsolv Edland og Mannskoret KK. I år avlyste vi. Det har aldri hendt før.

I det stille planla vi likevel å gjennomføre eit «ikkje-arrangement». Vi ville då markere Aasmund O. Vinje om vi så skulle stå der mutters åleine! Eg la på krans. Gunvor Raastad og eg stod på kvar vår side av bautasteinen og las dikt av Vinje «for kvarandre». Jammen var det møtt fram nokre festkledde hadelendingar.

Kyrkja og mållaget samarbeider godt

Etter framlegg frå kyrkjeterar og kulturarbeidar Kari Røken Alm avgjorde prosjektgruppa å

Synnøve Marie Sætre

– Nynorsk er avhengig av ei betre opplæringslov

Noregs Mållag ber regjeringa gjere kraftige betringar i den føreslåtte opplæringslova.

NESTLEIAR SYNNØVE MARIE SÆTRE meiner framlegget er dramatisk for nynorsken og nynorskelevane.

I sommar gjekk høyringsfristen for framlegget til ny opplæringslov ut. nestleiar Synnøve Marie Sætre meiner framlegget ikkje løyser utfordringane for nynorskelevane i skulen.

– Ei ny opplæringslov er den viktigaste sjansen styresmaktene har til å vise at dei bryr seg om nynorskelevane og dermed nynorsk sin posisjon i Noreg. Framlegget som er kome, er oppsiktsvekkjande svakt, så her må det store endringar til.

Synnøve Marie Sætre peikar mellom anna på at det ikkje er føreslått tiltak for å sikre nynorskelevane rett til lærermiddel på nynorsk.

– Lærermiddelsituasjonen er kritisk for nynorskelevane, spesielt for digitale lærermiddel, seier Synnøve Marie Sætre. Regje-

ringa må ta tak i dei ujamne læringsvil-kåra mellom bokmåls- og nynorskelevar for å hindre at fleire byter til bokmål.

Det er òg alvorleg at lovframlegget ikkje gjev nynorskelevane rett til å gå i eigne klassar i ungdomsskulen, meiner Synnøve Marie Sætre.

– Mykje av undervisninga i språkblanda klassar går føre seg på bokmål. Det bidreg til at mange byter oppleringsspråk på vidare-gåande, noko som er eit av dei største problema for nynorsken i dag. Dette er ein av tinga vi ventar at regjeringa gjer noko med.

MARKERING PÅ GRANAVOLLEN: 30. juli 2020 var det 150 år sidan Aasmund Reidun Ramse Sørensen (i raud kjole), leiar i Hadeland dialekt- og mållag, inviterte

NR LANDET RUNDT

Olavsson Vinje døydde på Granavollen på Hadeland, medan han budde hos ein ven. til storslått markering.

Foto: Andrea Gaarder

leggje markeringa ved grava den 30. juli til kveldstid. Så kunne kyrkja planlegge konsert etterpå med vekt på songar av Aasmund Olavsson Vinje. Ypparleg!

Etter at Gunvor Raastad hadde lagt ned krans og lese dikt av Vinje ute, gjekk tilhørarane inn til den første av to fullteikna konsertar denne kvelden. Med pålagt koronaavstand og listeføring.

Vi fekk høyre sopran Kristin Bjerkerud og kantor Marit Wesenberg ved pianoet framføre Vinje-songar frå Edvard Griegs opus 33. Gunvor Raastad framførde med stor innleving og mimikk «Den Særde», «Tyteberet», «Det Første» og «Fyremål».

Songen «Trudom» gjekk rett i hjartet på oss. Jan Reidem skreiv i avisas Hadeland etterpå at Vinje og Grieg ville ha nikka anerkjennande og turka ei lita tåre om dei

hadde sete bakarst i kyrkja denne kvelden.

Turist i fjellheimen og på flatbygdene

Å heidre Vinje er ei takksam oppgåve. Vi er stolte av han. Eller som ein sambygding skreiv i Facebook - at eigentleg er det heldig at Vinje døydde på Granavollen, for her veit vi å sette pris på han. Aasmund Olavsson Vinje, «den første fjellturisten», skulle finne kvile på vakre Granavollen. Skulptør Brynjulf Bergslien har gitt han eit strengt drag over andletet. Men ser du godt etter, blunkar han ned til deg.

REIDUN RAMSE SØRENSEN
Leiar for Hadeland dialekt- og mållag

Kronikkane om Vinje som vart publiserte som ein del av 150-årsmarkeringa for dødsdagen hans, kan du lese på nettsida til Hadeland dialekt- og mållag: hadeland-dml.no.

Meir miljøvenleg Norsk Tidend

– Vi gler oss stort over ei meir miljøvenleg innpakking på Norsk Tidend, seier nestleiar i Noregs Mållag Synnøve Marie Sætre.

FRÅ OG MED neste nummer er Norsk Tidend pakka inn i grøn PE-plast, som er ein meir miljøvenleg plasttype enn den vanlege plasten. Grøn PE-plast er fyrst og fremst

laga av sukkerrør. Han er ikkje biologisk nedbrytbar, så han må kastast i plastavfallet som vanleg, men er gjenbrukbar og 100 % resirkulerbar.

– Det er viktig for Noregs Mållag å bruke alternativ som gjer så lite skade på miljøet som råd, og å redusere CO₂-utsleppa. Med den grøne PE-plasten meiner vi at vi har funne ei god løysing for pakkinga av Norsk Tidend, seier Synnøve Marie Sætre.

NY LEIAR I HORDALAND: I august var det årsmøte i Hordaland Mållag. Fylkesårsmøtet var fyrst planlagt til i vår, men utsett når landet vart stengt ned. **Torstein Vik Århus** vart vald til ny leiari i laget.

HORDALAND MÅLLAG ER 50 ÅR: I år fyller fylkesmållaget Hordaland Mållag 50 år. Laget erstatta i si tid Vestlandske Mållag. Rettskrivingsstriden som toppa seg på landsmøtet i 1969, var ekstra kvass i dette fylkesmållaget. For å sikre ei vidare god organisasjonsdrift i Hordaland vart Hordaland Mållag stifta. Laget har heilt sidan den gongen vore det største fylkesmållaget i organisasjonen. I august vart dette markert med fest, der mellom andre heidersmedlem i Mållaget, **Oddny Miljeteig**, var festtalar.

NY LEIAR I LOM OG SKJÅK: Lom og Skjåk dialekt- og mållag vart nyskipa i 2017. Laget har fått sitt fyrste leiarskifte, og **Kari Anne Skjaa** har overteke som leiari.

LITTERATURFESTIVAL: Hadeland dialekt- og mållag inviterte til litteraturfestival på Hadeland i slutten av september, i samarbeid med andre tilskiparar. Der var det både bokprat, poesivandring og jazzkonsert. Festivalen var utsett frå i vår.

LEIARSKIFTE I BØ: I Bø Mållag har det vore leiarskifte. Den nye leiaren heiter **Unni Øya**. Ho har tidlegare vore styremedlem i laget.

PROSJEKT SPRÅKLEDE: I høve hundreårsjubileet til Rogaland Mållag skal Wigestrånd forlag gje ut ein antologi med bidrag frå ei rekke kjende rogalandsskribantar. Blant bidragsytarane er **Edmund Austigard, Arnt Birkedal, Inger Bråtevit, Kristin Auestad Danielsen, Oda Malmin, Tore Renberg, Terje Torkildsen og Helge Torgvund**. I tillegg skal Rogaland Mållag lage eit undervisningsopplegg med fotooppgåve, skriveoppgåve, filmoppgåve og dramaoppgåve knytt til denne boka. Undervisningsopplegget skal rettast inn mot både ungdomsskulen og vidaregåande skule.

PEDER TIL GLOPPEN MÅLLAG: Då **Peder Lofnes Hauge** vart vald til leiari i Noregs Mållag, var det som den første glopparen nokon gong. Etter ei utsetting i vår er det no klart for å få leiaren heim til sine eigne. Søndag 8. november inviterer Gloppe Mållag til ope møte med Peder. Då skal **Gro Ravnestad**, journalist og vaktsjef i NRK Vestland, og mållagsleiaren ha ein samtale.

SKA SEI!: Karmsund Mållag lanserte i september eit heilt nytt dialektprosjekt i Karmsund. Dei skal samle inn dialektprøver frå ungdomar og besteforeldra deira som har vaks opp same stad i Karmsund. Idéen er at ein i løpet av dette arbeidet kan sjå kva i tale-

Solgunn Liestøl

Foto: Noregs Mållag

målet som held seg, og kva som endrar seg mellom generasjonane. Dagens dialektprøver kan også samanliknast med dialektprøver frå Karmsund frå tidleg på 1900-talet. **Ivar Sveine** er tilsett som prosjekteleiari. Leiari **Solgunn Liestøl** i Karmsund Mållag er leiari for prosjektgruppa.

NY LEIAR I BUSKERUD: På årsmøtet i vår valde Buskerud Mållag ny leiari. Han heiter **Oddvar Grøthe**.

NY GIV I HÅ MÅLLAG: Etter mange år utan aktivitet vert det arbeidd for ny kveik i Hå Mållag på Jæren. Rogaland Mållag og Noregs Mållag inviterer til ope oppstartsmøte onsdag 14. oktober klokka 19 på Hå gamle prestegard. Siktemålet for kvelden er å velje eit styre for laget og få i gang att aktivitetten.

– Vi har snakka med mange nye og gamle medlemer, og det er mange som har sagt at dei ynskjer å vere aktive i laget. Eg trur vi kjem til møtet med framlegg til nytt interimsstyre, seier **Inger Størseth Haarr**, styremedlem i Rogaland Mållag. Ho ber om at dei som ynskjer å vere med, tek kontakt på e-post: ingerst@gmail.com

Inger Størseth Haarr

Foto: Statens pensjonskasse

Foto: Ludwik Szacinski

«Gud signe vårt dyre fedreland» er kanskje den aller viktigaste salmen vår og kyrkja sin nasjonalsong. I år fyller salmen 130 år, og Blix-kjennar **Anders Aschim** skriv her om salmen og rolla han har spela for framveksten av nasjonen Noreg.

«... og lat det som hagen bløma»

Fedrelandssalmen 130 år

ER DU MORGONFUGL og slår på NRK P1 på radioen nokre minutt før klokka sju søndag morgen, får du framleis høre «Gud signe vårt dyre fedreland» som morgonhelsing. Eit forsøk frå NRK for ti år sidan på å avslutte denne tradisjonen blei møtt med så mange og kraftige protestar at riksringkastinga valde å vidareføre likevel. Ein 17. mai utan fedrelandssalmen er utenkeleg, men du kan oppleve mange slags forsamlings avsyngje salmen, ståande, til heilt andre årstider òg, i kyrkjer og samfunnshus, i bokmåls- og nynorskdistrikt. Om debatten i 2016 førte til at ein slutta å ramme inn fylkestingsmøta i Sogn og Fjordane med denne salmen som allsong, veit eg ikkje, men det er kanskje lite truleg at det nye Vestland fylke held skikken ved lag.

Fedrelandet i salmeboka

Religion og nasjon er ei kraftig koppling som kan ha mange slag konsekvensar, ikkje alle like heldige. Det er ikkje sjølv sagt at nasjonen skal ha ein plass i salmeboka, og i det meste av bokhistoria har den ikkje hatt det heller. Da presten Magnus Brostrup Landstad (1802–1880) midt på 1800-talet skulle setje saman den første norske kyrkjessalmeboka som ikkje var dansk, prøvde han å få inn sin eigen salme «Raaber med Frydeskrig», til tonen «Gud sign vår konge god» i ei avdeling med «Særlege Salmer» under overskrifta «Landets Lykke». Salmen står i det «Udkast» som han fekk trykt i 1861,

men kritikken var så sterk, både mot tekst og melodi, at salmen ikkje kom med i den offisielle salmeboka som blei utgitt ni år seinare. Ein kritikkar karakteriserte teksten som «en gudelig 17de Mai-Vise», og til tonen hadde han høgst ukyrkjelege assosiasjonar.

Det skulle bli akademikaren, politikaren og salmediktaren Elias Blix (1836–1902) som rydda plass for nasjonen i salmeboka. I 1892 blei fjerde utgåva av *Nokre Salmar*, som var utkomen året før, offisielt godkjent som salmeboktillegg i dei kyrkjelydane som ønskte å synge salmar på nynorsk. Der stod «Gud signe vårt dyre fedreland», som til og med fekk Grunnlova inn i salmeboka gjennom tekstlinja «og landet med lov me bygde», ein tydeleg referanse til Frostatingslova: «Med lov skal land byggjast og ikkje med ulov øydast». Frå 1893 kom det ut mange utgåver av Landstads Kirkesalmebog som også inkluderte *Nokre Salmar*.

Dei to avisene

To avisar spelar ei viktig rolle i historia om «Gud signe vårt dyre fedreland». Den eine er nynorskavisa *Nordmannen*, som blei utgitt i åra 1888–1891 som eit moderat alternativ til den stadig meir radikale *Fedralheimen*. Det var her salmen første gong stod på trykk, torsdag 13. november 1890, med overskrifta «Fedralandet». Blix sette ofte tematiske overskrifter over salmane sine, og det var ikkje uvanleg at han prøvepubliserte dei i avis eller tids-

skrift før dei kom i bokform. Frå desember 1889 og gjennom det neste året trykte han heile 19 nye salmar i *Nordmannen* før dei kom med i den sterkt utvida utgåva av *Nokre Salmar* i 1891. Da hadde «Fedralandet» skifta overskrift til det noko meir keisame «23. sundag etter trineings-helg».

Men når blei salmen skriven? Det er her den andre avisas kjem inn i bildet. Det handlar om eit eksemplar av lillehammeravisa *Fremgang* for onsdag 20. februar 1889. På denne avisas har Elias Blix kladda førsteutkast til «Fedralandet» og to andre salmar. Nokre vil ha det til at Blix skreiv salmen på Lillehammer under eit rekreasjonsopphald vinteren 1889. Men strengt tatt gir avisberre ein *terminus post quem* – det tidlegast moglege tidspunktet for påskrifta. Ein treng heller ikkje vere på Lillehammer for å få tak i ei lillehammeravis. Min teori er at aviseksemplaret kom fra den Gausdal-baserte folkehøgskolelæraren Matias Skard, som samarbeidde med Blix om den første nynorske omsetjinga av Det nye testamentet. Det var ein intens innspurt i det arbeidet gjennom heile året 1889. I miljøet rundt Misjonssambandets skular på Fjellhaug i Oslo finst det ein tradisjon om at Blix gjorde ferdig salmen under eit besøk hos ein ven som heldt til der på staden.

Dei nemnde opphavshistoriene er svært usikre. I desse åra gjekk det som regel ikkje lang tid mellom skriving og publisering hos Blix. Han var i ferd med å fylle ut salmeboka

I miljøet rundt Misjonssambandets skular på Fjellhaug i Oslo finst det ein tradisjon om at Blix gjorde ferdig salmen under eit besøk hos ein ven som heldt til der på staden.

I løpet av det første året til det sjølvstendige Noreg slo salmen igjennom som samlande nasjonalt symbol, sjølv om det aldri ble gjort noko offisielt vedtak om det.

Ei sterk kraft

Fedrelandssalmen har ei sterk kraft, som kjem fram i innhaldet og melodien, og at vi syng han ståande, ved høgtidelege høve. Den er ei bøn, som gjer meg audmuk og glad for alt vi har i Noreg som er å takke for. Når vi syng fedrelandssalmen i vår tid, gir det meining berre dersom vi ber Gud signe alle med ulik bakgrunn i Noreg, og alle menneske og deira fedreland i verda.

Olav Fykse Tveit,
preses i Den norske kyrkja

FRITT FEDRELAND: Då Heimefronten sende ut flygeblad med melding om freden etter andre verdskrig, var det med avslutninga «Gud signe vårt dyre fedreland». Plakat: Nasjonalbiblioteket

si med dei tekstane som mangla for å fylle kyrkjearret. Salmane som kom i *Nordmannen* på torsdagen, var i regelen tiltenkt førstkomande søndag. Slik var det med «Fedralandet» òg. Eg trur vi trygt kan markere 130-årsjubileet i haust.

«Fedralandet» blir Fedrelandssalmen

I Nokre Salmar var altså «Gud signe vårt dyre fedreland» plassert som evangeliesalme på ein bestemt søndag i kyrkjearret. Det tok ikkje lang tid før salmen braut seg større rom. I ungdomslagsrørsla blei den raskt populær. Det stadig meir anstrengte forholdet til Sverige gjennom 1890-talet gjorde nok òg sitt. I samband med Trondheims byjubileum i 1897 blei salmen framført under ein kyrkjekoncert i Nidarosdomen av tidas store songstjerne Thorvald Lammers.

Den 7. juni 1905 vedtok Stortinget – i ei bisetning – å opplyse unionen med Sverige. Om kvelden møttest nokre folk heime hos stortingsrepresentanten Eivind Hognestad, mellom dei kyrkjestatsråden, Chr. Knudsen. «Det ble ingen sang, Hognestad!» sa Knudsen ved bordet. «Nei, eg våga meg ikkje til», svara Hognestad. Det kom fram at Knudsen hadde spurt Hognestad, som hadde god songroyst, om å stemme i med «Gud signe vårt dyre fedreland» i stortingsalen når unionsoppløysinga var kunngjort, men motet svikta.

Likevel, i løpet av det første året til det sjølvstendige Noreg slo salmen igjennom som samlande nasjonalt symbol, sjølv om det aldri ble gjort noko offisielt vedtak om det. Den 13. august 1905 var det folkerøysting om unionsoppløysinga, og mange stader blei «Gud signe vårt dyre fedreland» sungen ved opninga av røysteforretninga. Ved takkegudstenesta 7. desember same året hadde Kyrkjedepartementet bestemt at «Gud signe vårt dyre fedreland» skulle vere ein av salmane. Og da salmen blei sungen under kroningshøgtida i Nidarosdomen 22. juni året etter, var gjennombrotet definitivt.

Hagen

«Gud, signa vaart dyre Fedraland, Lat det som Din Hage bløma!» Slik lyder opninga av salmen i det aller første utkastet, i marginen på den før omtala avis. Eden, den bibelske paradishagen frå skapingsforteljinga, er mellom Blix sine litterære favorittstader, ein stad han ofte kjem attende til, til dømes i den no gløymde påskesalmen «I Edens sæle sumar». Å syng Fedrelandssalmen er altså ikkje mindre enn å be om at Gud må gjere landet til ein Edens hage.

Fra Hjemmefrontens Ledelse

Vår kamp er kronet med seier Norge er atten fritt

Våre sinn er følt av glede, våre hjerter av takknemlighet mot dem som fall i kampen og mot alle som var med og kjempet seieren fram.

Fienden har nå kapitulert, og snart vil vi helt ut være herrer i landet. Men husk: Kapitulasjon er ikke det samme som fred. Fienden har ennå våpen.

La oss midt i gleden bevare ro, verdighet og disiplin. Oppdre ikke utfordrende overfor den slagne fiende, og ta ikke retten i egen hånd.

Krigens oppgaver er løst, fredens oppgaver venter. De krever at vi sammen setter alt inn for å gjenopprette vårt folkestyre og vår rettsstat.

Den fred vi nå har vunnet, skal forplikte oss like sterkt som krigen og nøden bandt våre viljer til fedrelandets sak. Sammen skal vi bygge landet opp igjen som et bedre, rikere, lykkeligere hjem for alle.

Gud signe vårt dyre fedreland!

for Kielfreden og 1814-grunnlova. Også eg trur at ei konkret hending forløyste denne salmen, men eg har ein annan teori. Etter nesten ti års arbeid var endeleg Det nye testamentet på nynorsk komen ut vinteren 1890. Det står 1889 på titelbladet, men kalenderen hadde snudd før boka faktisk var ferdig trykt. Eg trur at salmen er skiven for å feire dette verket. Metaforen i siste strofe, «Om sædet enn gror på ymist lag», har som openberr bakgrunn den kjende likninga om såmannen i evangelia. «Såmannen sår ordet», forklarer Jesus i Markus 4,14. At bibelordet no låg føre på heimespråket, var ei epokegjerande nasjonal hending. «Hadde me fengje ei slik umsetjing paa reformatstidi, so hadde mangt vore annarleides i Norig no, og iser vilde det sét annarleides ut ved mang ei dauds-seng», sa Ivar Aasen da arbeidet var ferdig. Han hadde vore med på heile omsetningsprosessen saman med Blix, Skard og Johannes Belsheim. Og kva gjorde Blix? Han skreiv «Gud signe vårt dyre fedreland».

ANDERS ASCHIM

Anders Aschim er professor i religion, livssyn og etikk ved Høgskolen i Innlandet og forfattar av biografien *Ein betre vår ein gong. Elias Blix* (Samlaget, 2008).

Gud signe vaart dyre Fedraland
 Og lat det som Hagen bløma!
 Lat lysa din Fred fraa Fjell til Strand
 Og Vetter fyr Vaarsol røma!
 Lat Folket som Brøder saman bu,
 Som Kristne det kann seg søma!

Vaart Heimland i Myrker lenge laag,
 Og Vankunna Ljoset gøynde.
 Men Gud, du i Naade til oss saag,
 Din Kjærleik oss ikkje gløynde:
 Du sende ditt Ord til Norigs Fjell,
 Og Ljos yver Landet strøynde.

Og Norig det ligg vel langt i Nord,
 Og Vetteren varer lenge;
 Men Ljoset og Livet i ditt Ord
 Det ingen kann setja Stenge.
 Um Fjellet er høgt og Dalen trøng,
 Ditt Ord heve daa sitt Gjenge.

So blømde vaart Land i Ljos og Fred,
 Det grodde saa grønt i Lider,
 Men atter seig Natt paa Landet ned
 Med Trældom og tunge Tider.
 Og Folket det sukka etter Ljos,
 Og du lyste upp umsider.

Og Morgonen rann, og Myrkret kvarv,
 Som lenge vaar Lukka skygde,
 Du atter oss gav vaar Fridoms Arv
 Og honom i Trengsla trygde.
 Du verna vaart Folk og gav oss Fred,
 Og Landet med Log me bygd.

Vil Gud ikkje vera Bygningsmann,
 Me faafengt paa Huset byggja.
 Vil Gud ikkje verja By og Land,
 Kann Vaktmann oss ikkje tryggja.
 So vakta oss, Gud, so me kann bu
 I Heimen med Fred og Hyggja!

No er det i Norig atter Dag
 Med Vaarsol og Song i Skogen.
 Um Sædet enn gror paa ymist Lag,
 Det brydder daa etter Plogen.
 So signe daa Gud det gode Saad,
 Til Groren ein Gong er mogen!

Stipend til samtidsstev og kinesisk politikk

Thea Hjelmeland og **Dag Inge Bøe** har fått 50 000 kroner kvar frå Noregs Mållag for å fremje nynorsk.

HJELMELAND FÅR STIPEND for eit prosjekt med nynorske samtidsstev, medan Bøe får for bloggen kinesiskpolitikk.no.

Kvart år deler Noregs Mållag ut to nynorskstipend på 50.000 kroner. Midlar til stipenda får vi av Kulturdepartementet, og føremålet er å hjelpe fram gode prosjekt som kan fremje nynorsk på alle samfunnsmål. Det eine skal gå til ei kvinne, og det andre skal gå til ein mann.

– Det er eit visst spenn frå samtidsstev til kinesisk politikk, men dette viser berre at nynorsk er eit språk som passar til absolutt alt, seier Peder Lofnes Hauge, leiar i Noregs Mållag.

Thea Hjelmeland skal nytte stipendet som arbeidstipend for tekst til nykomponerte samtidsstev. Hjelmeland er 33 år, kjem frå Førde og bur i Bergen. Ho er artist og har tidlegare fått fleire prisar som musikar, komponist, tekstrfattar, musikalsk arrangør og produsent.

Prosjektet til Thea Hjelmeland er arbeid med tekst til det ho kallar samtidsstev; originale komposisjonar med moderne tekstar i tradisjonelt folkemusikkformat.

– Det er kjekt å vere med på å bidra til at dette prosjektet vert realisert, og vi gler oss til å høre resultatet, seier Peder Lofnes Hauge.

Dag Inge Bøe har starta ein blogg som skal følgje utviklinga i kinesisk politikk og samfunnsliv. Bøe er

STIPENDMOTTAKAR: Thea Hjelmeland fekk 50 000 i støtte av Noregs Mållag og leiar Peder Lofnes Hauge for å skrive samtidsstev på nynorsk.

Foto: Jannica Luoto

Den nynorske nettavisa Framtida fyller ti år

1. SEPTEMBER 2010 starta Framtida.no. Ei nyhende- og debattavis for unge som blei til gjennom eit samarbeid mellom ABC Startsiden, Landssamanslutninga av nynorskkommunar og Landslaget for lokalaviser.

– Målet vårt har heile tida vore å styrkja og visa fram engasjementet til unge, og vera eit lokomotiv for nynorsk på nett, seier redaktør Svein Olav B. Langåker i ei pressemelding.

Han har jobba i avis sidan starten, og i dag tel redaksjonen tre redaksjonelle medarbeidrar i Oslo og éin på Stord. I tillegg har Framtida to journalistar i Framtida Junior-redaksjonen.

Avisa har no frå 70–120.000 brukarar i månaden.

– Eg er også veldig glad for at me stadig klarer å

setja dagsorden i fleire saker, seier redaktøren, og viser til at talet på siteringar i andre medium er aukande.

Akkurat no held redaksjonen på med ein artikkelserie om korleis demokratiet blir utfordra, og korleis det kan utviklast og utvidast vidare. Prosjektet er støtta av Fritt Ord.

I samband med 10-årsjubileet feirar Framtida.no med å invitera ungdom til å bli med på ein skrivekonkurranse om håp.

– I ei tid med koronapandemi, klimaendringar, rasisme, polarisering og ganske mange nyhende utan håp, så ønskjer me å invitera ungdom til å skriva om kva som gir dei håp og kva dei håpar på for framtid, seier Langåker.

NPK

Målpris til VGTV-journalistar

ALF HELLEViks MEDIEMÅLPRISS på 25.000 kroner gjekk i år til journalistane Stig Øystein Schmidt og Espen Moe Breivik i VGTV.

Prisen skal gå til yngre faste nynorskbrukarar i radio og fjernsyn som legg vekt på å dyrke eit normalisert nynorsk taletmål. Men også den dialektfarga nynorsken, som kjenneteiknar prisvinnarane sitt språk i år, er det plass til innanfor statuttane.

– Schmidt og Breivik er svært synlege i VGTV, sjølv om dei er ein språkleg minoritet i det store mediehuset. Dei har vore nyskapande i formspråket i ei av dei mest vellukka, digitale TV-satsingane i Noreg. Dei fortel sine korte, fengande TV-historier med ein modig og moderne nynorsk, som appellerer til eit ungt publikum. Dette skjer i eit mediehus som berre unntakvis slepper til nynorsk i spaltena sine på papir og nett, seier juryen mellom anna.

Stig Øystein Schmidt er frå Marifjøra i Luster i Sogn og har arbeidd i VGTV sidan 2017. Espen Moe Breivik er frå Volda på Sunnmøre og byrja i VG som skrivande journalist våren 2018 og fann vegen til VGTV i januar 2019.

PRISVINNERANE: Stig Øystein Schmidt (t.v.) og Espen Moe Breivik.

Foto: Andreas R. Pettersen

I juryen sat tidlegare journalist og redaktør i NRK, Sigvart Østrem, dagleg leiar i Norsk fjordhest-senter, Magni Hjertenes Flyum, og redaksjonsleiar i NRK Sporten, Geirmund Henjum.

NPK

Vil gje for lær

Ein del lærarstudentar **får ikkje nynorskundervisning** på studiet. No seier lærestadene at dei vil ta tak.

EI KARTLEGGING AV nynorskundervisninga på lærarstudiet har avdekt at ein del lærarstudentar ikkje får nynorskundervisning, skreiv Norsk Tidend i april i år. Det gjeld studentar som skal undervise 5.–10. trinn og ikkje har valt fordjuping i norsk.

– Ikke god nok praksis

Rapporten avdekkjer stor skilnad mellom lærestadene, og Norsk Tidend har no vore i kontakt med dei utdanningsinstitusjonane som ikkje gjev studentane nynorskundervisning i det heile. Alle er raske til å vedgå at den noverande praksisen ikkje er god nok. Både NTNU, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Tromsø,

ØNSKJER Å BLI BETRE: Lærarutdanninga på Høgskulen på Vestlandet er blant dei som ikkje har gjeve opplæring i nynorsk til alle studentane sine. No vil høgskulen ta tak.

Foto: Høgskulen på Vestlandet

nynorskopplæring arstudentar

Universitetet i Sørøst-Noreg, Nord universitet og Høgskolen i Østfold opplyser om at dei har planar om å gjere endringar som sikrar at alle studentane er kompetente til å drive nynorskundervisning. Fleire skriv at det er utfordrande å få integrert undervisninga i nynorsk på eit studium der studentane ikkje har norsk som fag, men at dei jobbar med å finne løysingar.

Behov for eit løft

Mållagsleiar Synnøve Marie Sætre er svært nøgd med at lærestadene no tek tak.

– Det skulle jo eigentleg berre mangle, men vi skal likevel gle oss over positive endringar og gje utdanningsinstitusjonane ros for at dei tek grep.

Det er lett å gløyme at alle lærarstudentar må kunne nynorsk, ikkje berre dei som underviser i norsk, meiner Sætre.

– Absolutt alle lærarar skal undervise på nynorsk på nynorskskular. Det er viktig at studentane blir mint på det undervegs i studiet og får kompetansen som skal til. Noregs Mållag får stadig rapportar om lærarar som ikkje kan nynorsk, så det er verkeleg behov for eit løft i lærarutdanninga. Vi håpar lærestadene nyttar høvet til ei skikkeleg evaluering også av nynorskopplæringa generelt.

Planlegg ikkje tilsyn

Forskrift om lærarutdanning gjer det klart at lærarstudentane skal meistre både bokmål og nynorsk. Direktoratet som skal sikre kvaliteten på høgare utdanning i Noreg, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT), har ikkje ført tilsyn med korleis lærestadene etterlever kravet om undervisningskompetanse i både bokmål og nynorsk.

Tilsynsdirektør Øystein Lund seier det er positivt at institusjonane no vil ta tak i nynorskundervisninga slik dei er plikt til, men at NOKUT ikkje har planar om å sjekke at det faktisk blir gjort.

– Når NOKUT skal vurdere kva rettleiings- og kontrollaktivitetar vi skal prioritere, tek vi utgangspunkt i det samla kunnskapsgrunnlaget vi har. Eit av verkemiddla våre er å føre tilsyn. Det er eit ressurskrevjande verkemiddel, både for oss og dei vi fører tilsyn med. Per i dag har vi ikkje konkrete planar om å gjennomføre tilsyn med nynorskopplæringa ved lærarutdanningane.

Kartlegginga av nynorskundervisninga for lærarstudentar er gjort av Eli Anne Eiesland, førsteamanensis ved Universitetet i Sørøst-Noreg og leiar for Nasjonalt fagorgan for nordisk språk og litteratur.

ASTRID MARIE GROV
astrid.grov@nm.no

Minneord for Nils Moldøen

Det var med sorg vi tok mot meldinga om at **Nils Moldøen** er død, nær 70 år gammal.

Nils var eit organisasjonsmenneske, han trudde på fellesskapen og kva menneske kunne få til i lag. Han hadde bakgrunn frå politisk arbeid mellom anna i kommunestyret i Odda og fagforeningsarbeid. Han var ein ressurs for kva som helst frivillig organisasjon han valde å engasjera seg i. Målrørsla har vore heldig som fekk glede av hans erfaring og sterke engasjement.

Nils gjorde seg godt kjent med lokallaga i Hordaland Mållag og bidrog til mykje godt vervearbeit etter eit engasjement som reiseskrivar i 1987. Han gjekk inn i styret i Hordaland Mållag, først som skrivar, nestleiar og deretter leiar frå 1991 til 1993. Han var ein sterk talsperson for meir nynorsk i kvardagen, i barnehage, skule, media, arbeids- og næringsliv. Dette var aktive år for Hordaland Mållag. Kampen mot EU-medlemsskap stod sentralt, og fylkeslaget leia an i dette arbeidet i Mållaget.

Nils Moldøen vart vald inn i styret i Noregs Mållag i 1987. Han var styremedlem i fire år, og i 1989 vart han vald til nestleiar i Mållaget. Han var vara for Noregs Mållag i Målpolitisk råd på Det Norske Teatret frå 2001–2005 og var fast møtande frå 2006–2010. Han tok på seg ein ny runde i Hordaland Mållag både som styremedlem og som leiar midt på 2000-talet. Då me var samla til hundreårsjubileumslandsmøte i Noregs Mållag i 2006, var han ein del av Hordalands-delegasjonen, slik han hadde vore på svært mange landsmøte.

Nils var ei tydeleg stemme i debattane han deltok i. Han kom frå ein sterk organisasjonskultur der ein ikkje var redd for klar tale og skarp debatt, og det kunne nok verka avskreckande på somme.

Nils hadde samtidig evna til å sjå sterke sider og legitime synspunkt hjå motstandarane sine. Han var ein uthaldande, kritisk og kunnskapssøkjande forkjempar for nynorsk, med ein smittande entusiasme, og hadde evna til å laga alliansar på tvers av ulike skiljelinjer. Arbeidet for dialekt og nynorsk hadde ein stor plass i hjarta hans. Når me i mars les i lokalavisa at ungdomane på Fedje har eit prosjekt der dei «jaktar og forskar på Fedje-dialekten», var det som det skulle vera at Nils Moldøen hadde engasjert seg der.

Takk for laget og takk for taket, Nils! No går tankane våre til dei aller næreste.

Synnøve Marie Sætre,
Noregs Mållag

Karin Monstad og Bjørg Eli
Eide, Hordaland Mållag

Grov illojalitet i Noregs Mållag

NT INNTEGG

I juni 2016 sende styret i Noregs Mållag eit brev til dei politiske partia i Noreg. I brevet stod det:

«Vurderinga må vera gjennom eigen standpunktarakter eller obligatorisk eksamen, eller helst både deler.» I dette brevet gav leiinga i Noregs Mållag i praksis grønt ljos for å ta bort den skriftelege sidemålsksam.

Dette braut med vedtak på landsmøta i Noregs Mållag i 2013, 2014 og 2016. Styret vart straks gjort merksam på dette, men likevel vart ikkje brevet trekt attende. Heller ikkje vart det sendt noko nytt brev til dei politiske partia.

Dette var grov illojalitet og difor meiner Odda Mållag at det må stå i det nye prinsipprogrammet til Noregs Mållag at styret og skrivarstova i Noregs Mållag skal vera lojale overfor landsmøteveitak.

Knut O. Dale,
leiar i Odda Mållag

Svar:

Det er heilt rett at Noregs Mållag sende eit brev til partia med ei formulering som var mindre stram enn landsmøtevedtaket. I innlegget kan ein få inntrykk av at Noregs Mållag aldri gjorde noko med dette. Det stemmer ikkje, og det veit også Odda Mållag. Vi endra brevet, men sende ikkje ut på nytt på akkurat den måten som Odda Mållag bad om.

Styret valde å rette teksten gjennom å ta inn landsmøtevedtaket ordrett i eit brev/lobbynotat for det framtidige arbeidet. Lobbyarbeidet for å få gode parti-program for nynorskbrukarane gjekk i hovudsak føre seg hausten og vinteren 2016. I det arbeidet fekk alle vi møtte, eit notat med denne formuleringa: «Vurderinga i vidaregåande må vere gjennom eigen standpunktarakter og obligatorisk eksamen. Eksamen i sidemål og hovedmål skal gjenomførast samstundes i Vg3 og med same krav, men på to ulike dagar.» Denne teksten vart også lagt ut på heimesida vår, i staden for det første brevet.

I åra etter har læreplanane for norskfaget vore til revisjon, og til sist vurderingsordningane som hadde høringsfrist april 2020. Noregs Mållag har sendt inn tydelege høringsvar der vi argumenterer for at elevane både får standpunktarakter og obligatorisk eksamen i nynorsk og bokmål. Odda Mållag ser bort frå alt dette og viser utelukkande til eit fire år gammalt brev i denne saka. Det skaper eit inntrykk av at Noregs Mållag arbeider for å redusere karakterar og prøving i norskfaget. Det stemmer altså ikkje.

Synnøve Marie Sætre,
nestleiar i Noregs Mållag

Etter saka om språkblanding i barneskulen i førre utgåve, har Norsk Tidend fått meldingar om den same praksisen **fleire stader i landet**.

Fleire språk-blanda klassar i barneskulen

EIN AV KOMMUNANE som også blanda nynorsk- og bokmålselavar i same klassen ved somme nynorskskular, er Hustadvika (tidlegare Eide og Fræna) i Møre og Romsdal. Praksisen har vara ein god del år, og han er i hovudsak motivert av økonomi, opplyser kommunalsjef for oppvekst Odd-Eirik Bergheim.

Bergheim seier han meiner lova skulle ha blitt følgt, og at det er utfordringar ved to av skulane, Jendem og Sylte og Malme, der bokmålelevane over år har blitt fleire og fleire og no er i stort fleirtal.

– Ein kan stille spørsmål ved om språkblanding har vore heldig for nynorskopplæringa ved desse skulane.

Bergheim seier kommunen vil sjå på tiltak som kan gjere opplæringssituasjonen for nynorskelevane lettare, og i større grad unngå språkblanding, men at situasjonen er avhengig av økonomi. Kommunen har ikkje søkt skjønnsmidlar frå fylkesmannen for å finansiere språkdeling dette året, opplyser kommunalsjefen.

Norsk Tidend kjenner til språkdelte klassar i dei fleste av fylka der det finst nynorskskular. Mellom anna ønskte Gjesdal kommune i Rogaland å slå saman etablerte bokmåls- og nynorskklassar frå og med dette skuleåret, men planane vart droppa etter motstand frå foreldre.

ASTRID MARIE GROV
astrid.grov@nm.no

FÆRRE NYNORSKEVAR: Jendem skole i Hustadvika oppretta parallelklassar når minst 10 elevar ber

No blir det meir nynorsk i Store nors

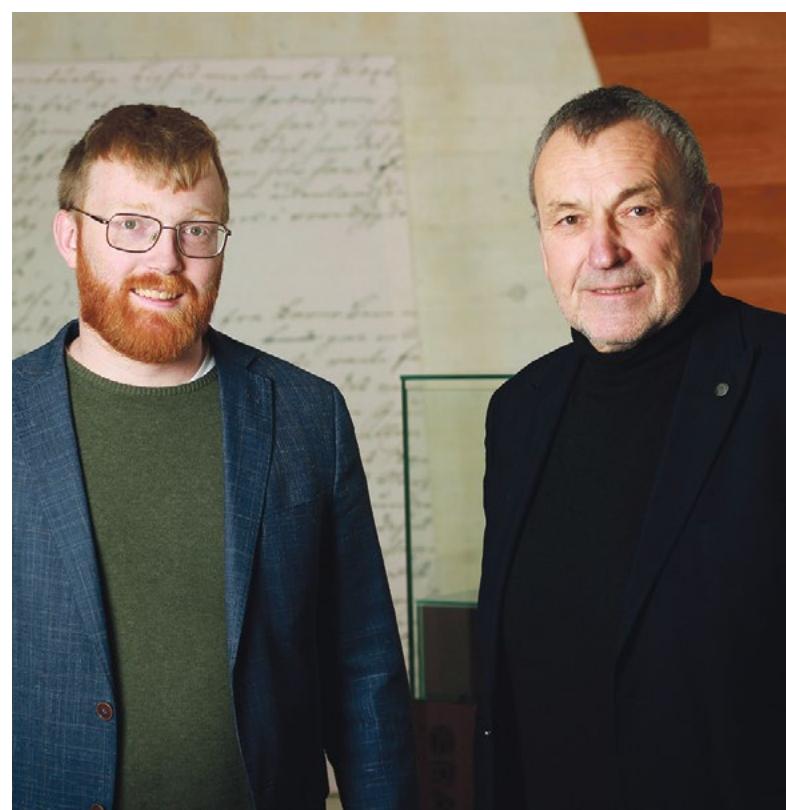
Nynorsk kultursentrum og Store norske leksikon slår seg saman. Frå 2021 skal det bli meir leksikoninhald på nynorsk.

NYNORSK KULTURSENTRUM HAR sidan 2008 arbeidd saman med ulike samarbeidspartnarar for å bygge eit nynorsk oppslagsverk. No skal det nynorske nettleksikonet Allkunne integrerast i Store norske leksikon.

– Store norske leksikon styrker seg med dette som nasjonalt leksikon. Det er sjølv sagt for oss og medlemane våre at begge dei norske skriftspråka blir styrkte som fagspråk, og vi er glade for å gi dei mange lesarane av Store norske leksikon meir nynorsk, seier styreleiar Knut Olav Åmås i Store norske leksikon i ei pressemelding.

Vanskeleg å konkurrere

I staden for å konkurrere har dei to institusjonane som mål å styrke norsk fagspråk. Styreleiar Lodve Solholm i Nynorsk kultursentrum seier avtalen gjer at fleire lesarar får

NØGDE: Direktør Per Magnus Finnanger Sandsmark og styreleiar Lodve Solholm i Nynorsk kultursentrum.
Foto: Sunniva Lund Osdal

Hustadvika har gått fra 90 % nynorskelever skuleåret 2012/2013 til 19 % førre skuleår. Statistikken viser at det ikkje har blitt om bokmålsopplæring, slik opplæringslova krev.

Foto: Hustadvika kommune

ke leksikon

tilgang til viktig innhald på nynorsk og om nynorsk kulturhistorie.

– Det er ressurskrevjande å konkurriere. Derfor vel vi i staden å gå i lag med ein større aktør som når fleire lesarar i same målgrupper som oss, for at innhaldet skal nå fleire, seier direktør Per Magnus Finnanger Sandmark i Nynorsk kultursentrum.

Det vil framleis vere to årsverk som skal arbeide med leksikon i Hovdebygda. Nynorsk kultursentrum skal bidra med same økonomiske bidrag, samstundes skal Store norske leksikon bruke meir tid og ressursar på nynorsk.

Allkunne tilgjengeleg for fleire

Store norske har artiklar på både bokmål og nynorsk frå før, men med dette samarbeidet skal endå fleire artiklar vere på nynorsk. I tillegg skal nye emne og personar som ikkje har hatt artiklar på Store norske, bli dekte.

– Vi er glade for å kunne gjere mykje av det kvalitetsinhaldet som har vore på Allkunne, tilgjengeleg for eit breiare publikum, seier sjef-redaktør Erik Bolstad i Store norske leksikon i pressemeldinga.

Foto: Tobias Heiberg / NPK

Ny redaktør i Syn og Segn

Astrid Sverresdotter Dypvik (biletet) er tilsett som redaktør i *Syn og Segn*. Ho er utdanna historikar og kjem frå ei stilling i *Nationen*.

Dypvik har brei redaksjonell erfaring frå fleire nasjonale avisar, i tillegg til eit prislønt forfattarskap.

– *Syn og Segn* er ein viktig arena for å få nye stemmer og nye tema ut i offentlegeheita. Eg har eit stort engasjement for gode debattar og for nynorsk, og ser fram til å byrje i jobben, seier Dypvik i ei pressemelding.

Dypvik startar seinast 1. januar 2021.

Syn og Segn er eit tidsskrift for kultur, samfunn og politikk. Tidsskriftet har 2500 abonnentar og kjem i fire utgivingar i året.

NPK

INGER JOHANNE RUSET
teiar i Kringkastingsringen

Framtid eller fortid?

DET ER LETT å seie at det var enklare før. Ein kan drøyme seg attende til den tida då det berre var éin radiokanal og éin tv-kanal her i landet. Då var arbeidsfeltet vårt oversiktleg, og det var lett å vite kven ein skulle sende brev til. Sidan har medieverda blitt mykje meir mangfaldig enn det vi såg føre oss berre for få år sidan. Det dukkar stadig opp nye tv-kanalar, FM er erstatta av DAB, og brått skal vi alle høre på postkastar. For ein liten organisasjon som vår, kan det vere vanskeleg å vite kor ein skal leggje innsatsen.

ER DET TIL dømes rett av oss å bruke så mykje tid på NRK og TV 2, når ungdommen får informasjon og underhaldning gjennom heilt andre kanalar? Eg skulle gjerne ha sett at strøymetester som Netflix og HBO tekstar fleire program og seriar på nynorsk og samisk. Folk går framleis på kino i stort monn, så eg skulle også gjerne ha sett at fleire av filmane vert teksta på fleire skriftspråk enn bokmål. Etter digitaliseringa krev det heller ikkje store ressursane å få det til.

EG TRUR NØKKELEN kan ligge i heile tida å understreke at språk er viktig. Litt for ofte kjem det litt for langt ned på prioriteringslista, og det råkar nynorsken særleg hardt. Å kome med oppmodingar er bra, men statlege krav er betydeleg meir effektivt. NRK har ikkje kome på dette med nynorsk av seg sjølv. Difor kan ein heller ikkje vente at til dømes Netflix skal gjere det.

NO KAN DET verke som om styresmaktene ikkje heilt veit kva dei skal gjere med desse store internasjonale selskapa på mange felt. Vi anar likefullt eit ønske om å ta tak, og då skal vi i det minste gjøre vårt for å minne mediuhusa og styresmaktene om kor viktig språk og språkidentitet er. Det dreier seg om sjølvkjensla vår i fortida, notida og framtida.

Eg skulle gjerne ha sett at strøymetester som Netflix og HBO tekstar fleire program og seriar på nynorsk og samisk.

– Kvifor finst inga stor, samlande verksemd som auser ut mengder med digital nynorsk og gjer det umogleg å oversjå nynorsk på skjermen, spør **Eivind Ødegård**. Han etterlyser sterkare digital satsing frå mållaget.

Nynoreg må omsider vakne opp av datadvalen

DØLEN KOM UT med fyrste nummer i 1858. Samlaget vart skipa ti år etter. *Den 17. mai* kom ut frå 1894, og finansieringslaget Maalkassa stødde måltiltak frå året etter. *Gula Tidend* kom ut frå 1904. Noregs Mållag fyrst 1906. Alle slags skriftstykke og ytringar på nynorsk vaks fram og spreidde seg fordi det fanst forlag, verksemder, lag og miljø som spreidde og gav ut mykje på språket, og dermed gjorde det uråd å unngå. Dei tidelege stiftarane skjønte at det måtte finnast noko handfast på nynorsk for at språket skulle kunna leva. Slik er vanskeleg å få til for einskildmenneske. Det må eit lag eller ei verksemd til, og desse må laga konkrete produkt som folk bruker. I tillegg må laga vera store og vidfemnande nok til å laga noko meir enn eit flygeblad; det må vera noko som duger, noko som slær frå seg, noko med kraft og kunnskap, noko du ikkje kan sjå bort frå.

Dette ser ut til å vera mest gløymt dei siste 30–40 åra når det gjeld det digitale. Veit ikkje me i målrørsla kvar folk møter språket i dag? Eller kva med framtida? Kvifor finst inga stor, samlande verksemd som auser ut mengder med digital nynorsk og gjer det umogleg å oversjå nynorsk på skjermen? Kvifor står ikkje staten, mållaget og dei eksisterande verksemndene til ei kvar tid fleire fulltidsstillingar med nynorskomsetjarar, organiserte i eit fast fagmiljø? Kvifor har me brukt årevis på å vente og masa på Microsoft, for ikkje å tala om Apple? Når me no trass alt kan hangla

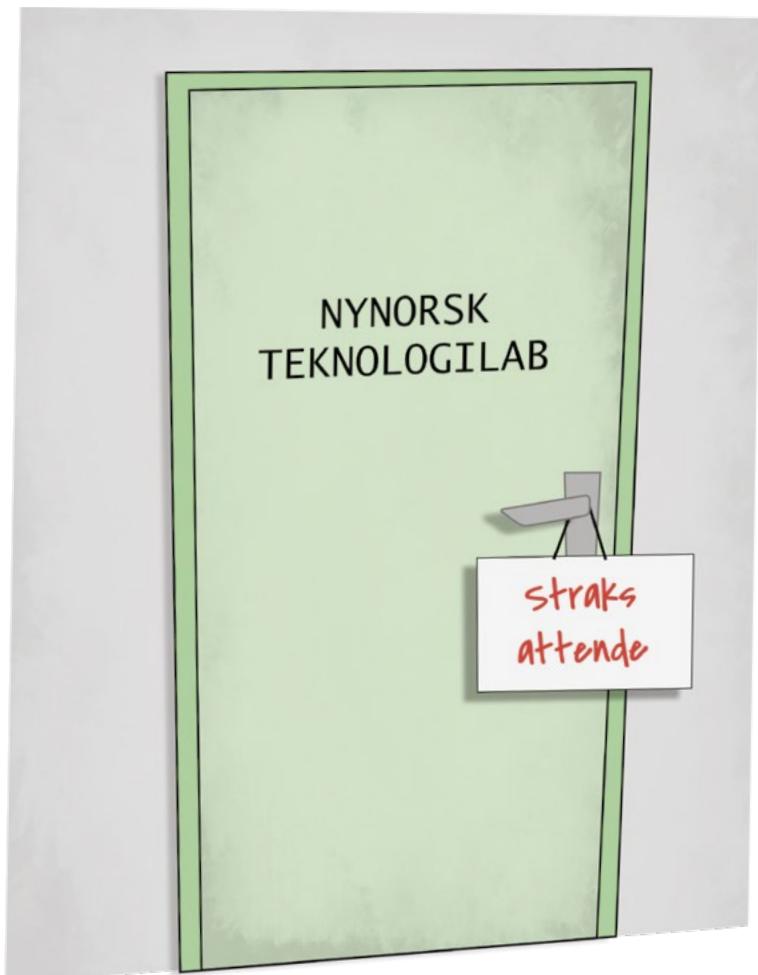
oss gjennom ein datakvardag som er delvis på nynorsk, er dette stort sett takk vere små miljø eller einskildpersonar som har sete bak skjermen og omsett på fritida (jf. t.d. Facebook og KDE/Plasma). Det er bra nok for små og mellomstore program, men kvifor i Ivars namn har me ikkje Android fullt omsett til nynorsk?

Fordi den sentrale drivkrafta og presset manglar. Du treng tid og makt for å få gjennom nynorsk Android, og det endå det i utgangspunktet er open kjeldekode og fritt fram. Endå verre er det med lukka produkt, som dei frå Microsoft og Apple. Der vil innsatsen ofte ikkje betala seg, og ein einskildperson kan vanskeleg gjennomføre noko slikt. Det er ikkje nok med eit velmeinande friviljug (mål)lag heller. Du treng eit koppel kunnige, kraftfulle heiltidstilsette som driv berre med dette. Slik finst ikkje, så vidt eg veit. Eg ser det som ei av dei viktigaste oppgåvene for mållaget å omsider få oppretta ei eiga verksemd eller arbeidsgruppe for digital (ny)norsk, med fast statleg stønad, med solid forankring og organisering, fast kontorstad og lang tidshorisont. Det kostar, men kva hinder skulle det vera? Pengane finst ein stad, kvar omsett tekststreng gjev store verknader, og for språket finst det ikkje noko alternativ. Dette er på høg overtid.

Er det noko me i målrørsla burde ha lært, så er det at du får himla lite ved berre å be om det. Du må forstå og tileigne deg kunnskap om det du vil ha, og så må du vakkert gå i gang og laga det på nynorsk sjølv. Du kan ikkje vente på eller be andre

Eg ser det som ei av dei viktigaste oppgåvene for mållaget å omsider få oppretta ei eiga verksemd eller arbeidsgruppe for digital (ny)norsk.

Eivind Ødegård

Illustasjon: Kjartan Helleve

gjera det, for det finst ingen andre. Gode omsetjarar veit dette, om det så er Arne Garborg, Eirik Vandvik, Johannes Gjerdåker eller Tove Bakke. Alle desse har teke tak i viktig, men til dels vanskeleg tilgjengeleg stoff, tileigna seg og brukt kunnskap om stoffet, og nyskapt det på nynorsk. Det er dette som må til. Kvar medlem i mållaget veit eller burde veta at dette språket, dette nynorsklivet, krev kunnskap som ikkje alle har. Du kan ikkje gå likesæl gjennom skoddeheimen. For det digitale språket vårt finst ingen annan utveg enn at alle mållagsmedlemer snarast lærer seg kva open kjeldekode er, at dei startar å bruke det, og at dei startar å bidra kvar på sitt vis. For mållaget finst ingen annan utveg enn å ta tak i det eg no skriv, og for alvor kaste seg over open kjeldekode, fordi det er det me lettast kan gjera noko med.

Sjølv for denne teksten finst det eit perspektiv bakom den personen

som har trykt på tastane. Det er dette perspektivet målrørsla har vore alt for blind for, altfor lenge. Eg har skrive teksten med kontorpakka Libreoffice, gjort nynorsk i si tid av eit prosjekt innan Møre og Romsdal fylkeskommune (om eg huggar rett), og seinare stilfullt omsett av ma. Kolbjørn Stuestøl. Datamaskina mi køyrer Manjaro Linux med KDE Plasma, der hovudomsetjar gjennom mange år er Karl Ove Hufthammer. Eit stort tal einskildpersonar har gjort sitt for at det meste eg ser på skjermen er nynorsk, og sjølv har eg måttå arbeide meg gjennom installasjonar og innstillingar for at eg skal møte språket mitt der eg vil ha det.

Ikkje alle har slik teknisk interesse. La framtidige nynorskbrukarar sleppe å ta så mange val for å få nynorsk på skjermen. Lag ei stor og profesjonell eining som gjer valet lettare. Automatiser nynorsk no!

Eivind Ødegård

Mellom 15. mai og 15. september fekk Noregs Mållag 385 430 kroner i gåve. Det er me umåteleg takksame for. Gåvene er veldig viktige bidrag til arbeidet vårt for å sikre nynorsk betre vilkår. Vil du gje oss ei gåve, set me stor pris på det. Bruk gjerne giroen som føljer med avisa, eller vipps eit valfritt beløp til 90540. Du kan også sende IVAR50, IVAR100, IVAR300 eller IVAR500 i ei tekstmelding til tlf. 2490. **Tusen takk!**

AUST-AGDER MÅLLAG

Scott Aanby
Toralf Andersen
Jackob Bakken
Torfinn Brokke
Kristine Foss
Sverre Fosse
Rolf Fredriksen
Hallgeir Gjelsvik
Angerd Gjerdan
Jon Olav Gryting
Per Yngvar Hardeberg
Johannes Havstad
Olav Hoftuft
Knut K. Homme
Gerd Fosse Hovden
John Gustav Johansen
Ragnar Kaasa
Jorunn Lande
Gunhilde Langerud
Hans-Olav Lauvstad
Jon Kolbjørn Lindset
Kåre Mogstad
Rune Nylund
Signe Alise Olstad
Sigrid Bjørg Ramse
Kari Gerd Riisland
Astrid Stuestøl Sandkjær
Johannes G. Torstveit
Helge Ove Tveiten
Bjørg Valborgland
Jens Vellene

AUSTMANNALAGET

Brynjulf Aartun
Ole Bjerke
Arne Bjørnstad
Oddbjørg Blakar
Liv Jorun Braastad
Eldrid Brandvol
Jon Steinar Bredeveien
Råmund Bruheim
Ivar Bungum
Bjørn Dalen
Tove Depasquale
Sissel Dyrkorn
Ingvild Marie Eknes
Thor Ola Engen
Hans Enstad
Frode Erstad
Inger Lise Fiskvik
Randi Therese Garmo
Kjell Gulbrandsen
Odin Hagen
Erik Hanssveen
Olav Haraldseid
Magnhild Harsheim
Gaut Elvesæter Helland
Marit Hoff
Bjarte Hole
Ola Holen
Dag Johansen
Per Rolf Johnsen
Ola Jonsmoen
Ragnhild Kjorstad
Håvard Kleiven
Svein Kleiven
Inger Margrethe Kyllingstad
Gunnar Lien
Asgeir Lilleås
Johanna Mosenden
Asbjørn Myrvang
Øyvind Nordli
Jogrim Nordsletten
Jørgen Norheim

Odd Arne Nustad
Jørgen Nørstegard
Ola Magne Robøle
Oddvar Romundset
Tone Rui
Synne Sandbu Sandbu
Synnøve Schjølberg
Gunnar Skirbekk
Jakup Skjedsvoll
Egil Skullerud
Arne Skuterud
Nils Steinar Slapgård
Hans Sletten
Unn-Elisabeth Solhaug
Liv Solheim
Inger Kirsten Stagrim
Ivar Sund
Vegard Sætervadet
Olav Teppen
Ola Tronsmoen
Lars Ullgren
Olav Veka
Magne Velure
Svein Vole
Bjørg Øyøygard

BUSKERUD MÅLLAG

Steinar Aa
John-Ragnar Kvam Aarset
Niri Baklid
Tor O. Bergum
Herbjørn Brennhovd
Per Drabløs
Karen-Margrethe Erlandsrud
Borgny Feten
Irene T. Hansen
Sigrid Hjelmen
Olav Hovda
Lars Erik Jacobsen
Karsten Johannsen
Mona Lid
Anna Lilleslett
Osvald Medhus
Odd Oleivsgard
Halle Perstølen
Gro Randen
Kari Roe
Ola Ruud
Kirsten Skarlund
Knut H. Skrindo
Kjell Snerte
Grethe Sollien
Ola V. Stake
Åshild Stanghelle
Rolf Harald Sæther
Sigrun Torsteinsrud
Knut S. Torsteinsrud
Sigurd Tveito
Nils Tørtø

FYLKESMÅLLAGET

VIKVÆRINGEN
Bergfinn Aabø
Solveig Fiskvik Aamodt
Reidar Aasgaard
Olaf Almenningen
Ruth Amdahl
Gurid Aga Askeland
Børre Austmann
Olav Befring
Ola Bergsaker
Reidar Bjørnerheim
Erlend Bleie
Reidar Borgstrøm
Jorunn Brubakk

Hæge Marie Roholdt
Brunvatne
Karen Bø
Tormod Bønes
Jenny Margrethe Dugstad
Tove Karina Eidhammer
Kirsten Osmo Eriksen
Håkon Fagervoll
Turid Farbregd
Brit Ragnhild Øydna Fisknes
Gunnar Eilev Fitje
Mona Evelyn Flognfeldt
Liv Flugsrud
Magnhild Folkvord
Tor Gabrielsen
Arvid Gjæringen
Tom Kristian Grimsrud
Olav Grimstad
Øystein Grønmyr
Jostein Grønset
Oddrun Grønvik
Gunnvald Grønvik
Erik Hardeng
Øystein Havrevoll
Anna Sigridsdatter Heen
Ola M. Heide
Mildrid Helland
Botolv Helleland
Sigrun Heskestad
Edvard Hoem
Halldor Hoftun
Valborg Holten
Kjetil Torgrim Homme
Joar T. Hovda
Karl-Anders Hovden
Marit Hovdenak
Heidi Villmones Hundåla
Olav Høgetveit
Tormod Hallstein Høgåsen
Ingeborg Hauge Høyland
Martha Rysjedal Johnsen
Jens Kihl
Laurits Killingbergtrø
Knut Kjelstadli
Martha Joy Storeide Kjelsvik
Liv Dagny Klevstrand
Harald Sverdrup Koht
Bård Kolltveit
Dagrun Kvammen
Edvard Lauen
Tor Einar Ljønes
Peggy Jensen Lous
Birgit Synnøve Lunde
Jon Låte
Lars Meling
Norvald Mo
Marit Sandal Mortensen
Arnold Mundal
Lars Helge Myklebust
Johan Nedregård
Øystein Njål Nordang
Kjellaug Norli
Ingrid Nymoen
Torgeir Ose
Svein Johann Ose
Kari Ryss Paulsen
Benjamin Edillon Reichle
Yngve Rekdal
Asbjørn Roaldset
Gunnar Rusten
Frøydis Marie Ruud
Asbjørn Engebø Rystad
Hedvig Lien Rytter
Gunnvor Fykse Skirbekk
Arne O. Skjelvåg

Synnøve Skjøng
Arve Skutlaberg
Kåre Smeland
Stig Solheim
Nils Standal
Idun Stokka
Leif Sundheim
Ellen Marie Svea
Åsfrid Svensen
Sissel L Sæbø
Inger Johanne Sæterbakk
Bent Arne Sæther
Anne Joronn Sætre
Tordis Thorsen
Jostein Tjøre
Hans Tokvam
Øystein Tormodsgard
Sverre Tusvik
Stein Tveite
Steinar Tveitnes
Johan Kristian Tønder
Per Ivar Vaagland
Helene Valvatne
Alvhild Venås
Lars S. Vikør
Kjetil Vistad
Jørgen Vogt
Hildegunn Wergeland
Gunn Bjørg Wisloff
Kjell Øren
Håkon Ørjasæter
Johannes Georg Østbø
Kristen Øyen

HORDALAND MÅLLAG

Torunn Aarre
Malena Aasen
Livar Aksnes
Audhild Aldal
Solveig Almås
Arne Alsaker
Liv Ingrid Alvheim
Arne Andersen
Svein Andersland
Ingvard Andreassen
Arnfinn Jørgen Ansok
Erik Arneson
Øystein Ask
Karin Ask
Anne Line Asphaug
Marta Augensen
Edel Augustad
Anders Austefjord
Svanlaug Jofrid Austgulen
Erlend Bakke
Einar Bardal
Arild Berge
Håkon M. Berge
Olav Berge
Veslemøy Bergo
Kristen Bergsvik
Dagrun Berntsen
Kjellaug Birkeland
Aage Bjordal
Tone Reinskou Bjotveit
Audun Bjørnberg
Dag Bjørnevoll
Asbjørn Bjørnset
Solveig Bjørsvik
Oddbjørn Borge
Arne Brattabø
Elfrid Brekke
Reidar Bremerthun
Endre Otto Brunstad
Jostein Buene

Bjarne Buene
Arne Bystøl
Rannveig Bårvædt
Reidar Dale
Knut O. Dale
John Dalen
Magnhild Daltveit
Olav Digernes
Kristian Djuvland
Nils J. Drage
Torbjørn Dyrvik
Jan-Egil Dyvik
Frøidis Eiken
Anja Eilertsen
Ingunn Eitrheim
Erik Ingolf Eldøy
Reidun Emhjellen
Yngve Endal
Øystein Erstad
Arne Fjelde
Trygve Fjeldstad
Sverre Fjell
Målfrid Flatekvål
Kari Fosse
Olav Freim
Harald Frønsdal
Mathias Furevik
Jan Egil Furunes
Knut Martin Fylkesnes
Karen Førland
Paul Kåre Gjuvsland
Lars Gjøstein
Endre Grutle
Solveig Grønljen
Kåre Grønsnes
Oddlaug S. Hansen
Stanley Hauge
Oddbjørn Haugen
Torbjørn Haukås
Jorunn Havro
Svein Heggheim
Bjarte Helle
Arnfinn Hellevang
Aslak T. Helleve
Knut Johannes Helvik
Linn Hjartnes Henjum
Kåre Herfindal
Kjartan Hernes
Sjur Herre
Olrun Hild Hillestad
Marit Hjartåker
Grete Oline Hole
Ingunn Holmedal
Karl Johan Holmås
Arnfinn Hopland
Signe Hoprekstad
Elin Hordvik
Ingvild Hovland
Elisabeth Hummelsund
Bjørn Husefest
Daniel Hydle
Per Jørgen Høye
Johanne Telnes Instanes
Geir Instanes
Jan Kåre Jakobsen
Else Jerdal
Sniolvur Joanesarson
Aslaug Garnes Johnsen
Egil Jøsendal
Ingvild Jøsendal
Randi Jåstad
Marit Klette
Norvald Kobbeltvedt
Ståle Kolbeinson
Ingebjørg Kråkevik

Trygve Kråkevik
 Olaug Kråkevik
 Gina Kyvik
 Åsta Kårevik
 Ane Landøy
 Torfinn Langelid
 Knut Langesæter
 Per-Arne Hvidsten Larsen
 Jon Larsgard
 Caroline Lehmann
 Marit Schmidt Lie
 Åsmund Lien
 Torgrim Ljones
 Anstein Lohndal
 Kari Bolette K. Lundal
 Marit Merete Lunde
 Einar Lygre
 Torun Lyssand
 Torstein Løning
 Frode Mannsåker
 Solveig H. Michelsen
 Anne Marie Midtbø
 Leif Bjørn Monsen
 Svanhild Monstad
 Marit Mulelid
 Bjørn Myhren
 Jostein Mykletun
 Einar Myster
 Nils Mæhle
 Sigfrid Rogne Naasen
 Marit Nedreli
 Gunnvor Ness
 Arne Olav Nilsen
 Ingeborg Nilsen
 Ingvar Nistad
 Øyvind Nitter
 Øyvind Per Norang
 Helge Martin Nygård
 Jorunn Odland
 Ivar K. Olde
 Odd Jørjan Oldervik
 Solvor Aadland Olsnes
 Agnar Omvik
 Åse Opheim
 Anfinn Otterå
 Olai Otterå
 Kjell Paulsen
 Johnny Ottar Pedersen
 Åsgeir Kjetland Rabben
 Svein Ove Ramsdal
 Trygve Refsdal
 Rannveig Reigstad
 Astrid Oddbjørg Reigstad
 Berit Reinsaas
 Borgny Reisæter
 Kjetil Revheim
 Lars Riise
 Håvard Romarheim
 Gudrun Rosseland
 Margretha Rønning
 Knut Rørvik
 Håkon Sagen
 Arvid Sakseide
 Mette Samdal
 Lars K. Sandven
 Helge Sandøy
 Emilio Sanhueza
 Jennifer Marie Dos Santos
 Heidi Seifaldet
 Torbjørn Seim
 Mons Ole Dyvik Sellevold
 Bjarne Skarestad
 Olav Johannes Skeie
 Arne Skjerven
 Bjarne Skjold
 Arnlaug Skjæveland
 Harald Skorpen
 Oddvar Skre
 Harry Solberg
 Asbjørn Solberg
 Ragnhild Edith Solvang
 Halldis Spilde
 Ingebjørg Stana
 Idar Stegane
 Karen Steinsletten
 Arjen L H Stolk
 Aasmund Storebø

Gerhard Inge Storebø
 Nelly Storebø
 Ragnhild Storebø
 Thea Sunde
 Rolf Sigmund Sunde
 Målfrid Sundvor
 Åshild Sveinsjerd
 Kurt Svensson
 Christer Syltøy
 Lars Børge Sæberg
 Ingebjørg Dønhaug Sæbø
 Anne Sæland
 Leif Helge Særsten
 Arne Søyland
 Johannes Teigland
 Knut J. Tokheim
 Svanhild Toppe
 Johan Torekoven
 Kjell Torp
 Torgeir Torvik
 Siv Trædal
 Harry Tunestveit
 Odd Tøndel
 Tora Tønder
 Bjørg Tøsdal
 Harald Ulland
 Oddbjørg Ulveseth
 Brynhild Utne
 Egil Vaage
 Terje Gerhard Valen
 Brit Valland
 Anna K. Valle
 Rigmor Nesheim Vaular
 Anders T Veland
 Aslaug Veland
 Amund Velure
 Randi Vengen
 Leiv Vetås
 Jon O. Vevle
 Trond Vikane
 Aud Liv Hole Vike
 Inger B. Vikoren
 Ingebjørg Viste
 Liv Astrid Økland
 Samson L Øpstad
 Nils Ivar Østerbø
 Ingebjørg Bosch Øvergard
 Signy Øydvin
 Einar Øyre
 Marit Åkre
 Magne Århus
KARMSUND MÅLLAG
 Steinar Aalvik
 Arild Bjordal
 Asbjørn Djuv
 Anne-Ma Eidhammer
 Lars Eikehaugen
 Siri Eikemo
 Dorthea Sofie Erøy
 Ole-Bjarte Fatland
 Grete Fedøy
 Jørund Flestrand
 Ivar Arvid Gismarkvik
 Trygve Handeland
 Anbjørn Haugland
 Magne Haugsgjerd
 Elling Hetland
 Torill Borge Horneland
 Olav Torfinn Jondahl
 Signe Lønning
 Leiv Karsten Medhaug
 Asbjørn Miljeteig
 Lars Mo
 Jorid Myrset
 Agnar Ståle Naustdal
 Lars Gunnar Oma
 Harald Orvedal
 Gunlaug Pedersen
 Marit Pedersen
 Borghild Sævereide Prestegård
 Helga Reinertsen
 Åse-Berit Rolland
 Trygve Sandvik
 Knut Selsaas
 Njål Steinsland
 Ernst Arne Sælevik

Lars Sævereide
 Jon Olav Tesdal
 Maria Thorsen
 Kjell Tveit
 Ingolv Vevatne
 Yngve Øvstadel
NORDLAND MÅLLAG
 Kåre Belsheim
 Kåre Fuglseth
 Tore Moen
 Berit Oksfjellelv
NORDMØRE MÅLLAG
 Aksel Aarflot
 Magnar Almberg
 Olav Bergheim
 Styrkår Brørs
 Lars Opdøl Flatvad
 Ruth Fluge
 Wenke Greve
 Sverre Hatle
 Johan Sigmund Heggem
 Sigrunn Helset
 Marit Hoel
 Kari Sigrid Roset Holten
 Miriam Finset Ingvaldsen
 Tove Mogstad
 Finn Gunnar Oldervik
 Henry Opland
 Ingrid Rød
 Alf Erling Skar
 Rolv Sæter
 Eirik S. Todal
 Elen Maria Todal
 Per Utne
ROGALAND MÅLLAG
 Oddveig Kirsten Aam
 Gunvor Aardal
 Gunnleiv Aareskjold
 Sigmund Andersen
 Asbjørn Ask
 Andreas Auestad
 Johannes Bakka
 Ola Birkeland
 Bjørg Bjelland
 Ingebrigt Botnen
 Geir Sverre Braut
 Arne Braut
 Marit Kyllingstad Bråten
 Kirsten Marie Bue
 Jan Inge Buene
 Jan Egil Byberg
 Alf Jan Bysheim
 Gerd Helen Bø
 Ellen Einervoll
 Lars Farkas
 Terje Fatland
 Åse-Berit Fidjeland
 Ingrid Fiskaa
 Solveig Moe Fisketjøn
 Ingrid Gjesdal
 Endre Gjil
 Rune Gramstad
 Sigve Gramstad
 Tord Anton Haaland
 Inger Størseth Haarr
 Per Gunnar Haarr
 Fartein Haga
 Kari Ingfrid Hatteland
 Lidvor Hatteland
 Inge Haugland
 Arne Haugvaldstad
 Sverre Haver
 Halvard Helseth
 Tom Hetland
 Rasmus Hidle
 Liv Hobberstad
 Jane Valaker Høgalmen
 Arna Høyland
 Terje Håland
 Marit Iversflaten
 Anne Martha Kalhovde
 Magnar Kartveit
 Anne Margrethe Kolnes
 Tore O. Koppang

Nils Ingvar Korsvoll
 Olav Kvernenes
 Reidar Kydland
 Hallgeir Langeland
 Roald Lomeland
 Knut Georg Nilsen
 Lise Lunde Nilsen
 Knut Norddal
 Målfrid Lunde Norheim
 Bergljot Nøkling
 Kjellaug Sølyberg Oftedal
 Ingvar Olimstad
 Leiv Olsen
 Inger Skretting Opstad
 Åshild Osaland
 Marit Osland
 Gunvor Risa
 Torleiv Robberstad
 Audun Rosland
 Magne A. Roth
 Atle Røe
 Torhild L. Rørheim
 Astrid Råsberg
 Rolf Salte
 Jostein Selvåg
 Ingeborg N Skjærpe
 Hanna Småmo
 Målfrid Snørteland
 Tom Soma
 Hans Spilde
 Jon Stangeland
 Marit Rommetveit Staveland
 Audun Steinnes
 Gaute Steinnes
 Inga Stokka
 Olav O. Sukka
 Odd Sigmund Sunnanå
 Brit Harstad Sværen
 Stein Kåreson Søyland
 Tora-Liv Thorsen
 Oddrun Tjeltveit
 Kåre Torvanger
 Kurt Tunheim
 Aslaug Marie Undheim
 Kjellaug Undheim
 Jone Vadla
 Ottar Vandvik
 Sigbjørn Varhaug
 Arve Vedvik
 Audun Vevatne
 Klara Vik
 Reidar Vik
 Ketil Volden
 Halvar Volden
 Odd Bjarte Åbø

ROMSDAL MÅLLAG
 Ingar Aas
 Henning Austigard
 Dagrun Gjelsvik Austigard
 Asbjørn Baldersheim
 Harald Baldersheim
 Annlaug Berge
 Oddny Eikebø
 Torhild Hanem
 Inga Guri Hestad
 Kåre Magne Holsbøvåg
 Gerd Åshild Håseth
 Arnhold Digrernes Krøvel
 Einar M Langset
 Heidi Løklingholm
 Jonn Jofred Nordbø
 Gunnhild Austlid Oppigard
 Karen Os
 Inge Rydpdal
 Alf Rønstad
 Marit Sandvik
 Oddmund Svarteborg
 Kathrin Villa
 Ann Tove Visnes
 Roald Øygard

SOGN OG FJORDANE MÅLLAG
 Astrid Terese Aam
 Magne Peder Svein Aardal
 Vemund Aartun

Lise Aasen
 Georg Arnestad
 Torill Berge
 Bente Kvernevik Berstad
 Kjellaug Bjergene
 Saxe Bjørkedal
 Ole Georg Blikås
 Toril Bruvik
 Ole Reinhart Bugjerde
 Gunhild Børtnes
 Gyda Bøtun
 Jakob Devik
 Nils Distad
 Tor W. Eikemo
 Gjertrud Eikevik
 Elbjørg Stegane Engebø
 Hans Engesæt
 Dag-Erik Eriksmoen
 Ståle Fitje
 Johannes Flaten
 Inger Eikelund Flåten
 Sverre N. Folkestad
 Kjellrun Fossdal
 Jan Martin Frislid
 Rigmor Frøyen
 Siri Bente Fuhr
 Ottar Færøyyvik
 Asbjørn Geithus
 Håkon Giil
 Oddvar Gjelsvik
 Magnhild Gravdal
 Dagfrid Grepstad
 Olav Grov
 Ivar Halland
 Oddlaug Hammer
 Audun Hammer
 Connie Hamre
 Margit Hovland Hamre
 Hans Haugen
 Oddstein Haugen
 Ivar S. Haugland
 Bjarne Havo
 Jon Heggheim
 Helga Hjetland
 Olaug Elisabeth Sætrum Holt
 Ragnar Hove
 Bjørg G. Hovland
 Nils Husabø
 Målfrid Husnes
 Knut Andreas Hågvar
 Sverre Indrehus
 Bjarne Kaarstad
 Ingunn Kandal
 Odd Kinden
 Lars Kjøde
 Ola Kjørstad
 Kari Klingenberg
 Hildegunn Kvistad
 Liv Janne Kvåle
 Bjørg Ladehaug
 Øystein Lavik
 Jorunn Loftesnes
 Jon Ove Lomheim
 Hjalmar Lothe
 Rune Lotsberg
 Knuthild Lunde
 Sigrunn Lundestad
 Håkon Lundestad
 Svein Lundevall
 Vidar Lægreid
 Steinar Dahl Lægreid
 Terje Erik Moe
 Knut Moen
 Maryan Georgsdotter Mundal
 Helge Rasmus Myklebust
 Ove Myklebust
 Knut Ole Myren
 Olav Nedrebø
 Julie Kristine Ness
 Britt Nikøy
 Astrid Marie Nistad
 Odd Njøs
 Brynhild Kåra Lund Notøy
 Stein Bugge Næss
 Per Scott Olsen
 Andreas Ramstad
 Oddbjørn Ramstad

Jon Atle Ravnestad
 Annette Refsdal
 Sæmund Kjetil Rindal
 Henning Leiv Rivedal
 Erna Romøren
 Svein Rotevatn
 Asbjørn Ruttedal
 Bergljot Konglevoll Rysjedal
 Signe Marie Rønneklev
 Bjørn Rørteit
 Steinar Røyrvik
 Audun Åge Røys
 Magnhild Sagosen
 Inger Marie Sande
 Margot Sande
 Laila Hov Sandnes
 Marta Kari Schawlann
 Bjarte Sindre
 Anders Skarestad
 Einar Skeie
 Jon Skjeldestad
 Signe Skjeldestad
 Kirsti Solheim Stegane
 Irene Stokker
 Ida Marie Strand
 Geir Liavåg Strand
 Magn Jarl Stubhaug
 Sigrid Svartefoss
 Gunnhild Systad
 Jorunn Systad
 Jakob Thingnes
 Ingrid Thy
 Solrun Ulland
 Erik Ivar Ulvedal
 Jorunn Veseth
 Jens Vestheim
 Øystein Vikesland
 Lars Øyvind Vikesland
 Oddhild A. Voll
 Ottar Wiik
 Odny Brekke Ølmheim
 Liv Østrem
 Magni Ørebotten
 Kåre Øvregard
 Inger Merete Øygard
 Vidar Åm

SUNNMØRE MÅLLAG

Inger Aarflot
 Ottar Aashamar
 Kristian Almås
 Margrethe Bjørkavåg Bakke
 Berit Bjørlo
 Ingval Bortne
 Bente Johanne Iversen Breivik
 Ole Arild Bø
 Siv Dimmen
 Norunn Margrethe Dimmen
 Jarle Dyb
 Marit Veiberg Eide
 Liv Eikrem
 Lindis Eliassen
 Knut Falk
 Ann Britt Våde Fannemel
 Aud Farstad
 Jostein G Farstad
 Jostein Fet
 Anders Jan Folkestad
 Petra Folkestadås
 Magnar Furset
 Andre Gjerde
 Kåre Gjersdal
 Tore Gjære
 Arne G. Grimstad
 Asbjørn Hatlehol
 Svanhild Vestre Hauge
 Jorunn H. Henriksen
 Ingunn Synnøve Hole Hunnes
 Reidun Hunnes
 Astri Hunnes
 Kristin F. Husøy
 Lars Innvik
 Astrid Kibsgaard
 Jørund Kile
 Jakob O. Kjersem
 Terje Kjøde
 Synnøve Knotten

Einar Landmark
 Bergliot Riste Langva
 Eli Lannerholm
 Bergfrid Færøyvik Lindøy
 Svein Linge
 Hallstein Ljoså
 Rune Einarsson Løndal
 Anne Jorunn Dalseth Moe
 Trine Naadland
 Roger Nedreklep
 Kjartan Oksavik
 Lars Omenås
 Bjørnar Osnes
 Britt Oterholm
 Vidar Parr
 Lillian Ramnefjell
 Karl Ramstad
 Anders Rebbestad
 Oddbjørg Remøy
 Torill Haddal Remøy
 Anders Riise
 Torleiv Rogne
 Greg Rotevatn
 Gunder Runde
 Olga Støylen Runde
 Lena Landsverk Sande
 Mariann Schjeide
 Else Synnøve Skarbø
 Tone Skorgenes
 Sidsel Skorpen
 Sindre Skurtveit
 Nina Kvamme Slettestøl
 Kjartan Snipsøy
 Jarle Solheim
 Ola L. Steinsvik
 Harald Sunde
 Ingrun Sørås
 Per Svein Tandstad
 Asbjørn Tryggstad
 Randi Flem Ulvestad
 Lars Martin Vik
 Eldrid Vik
 Jan Håkon Vikane
 Sveinung Walseth
 Inger Olaug Øye Walseth
 Fredmøy Solny Wollen
 Knut Ytterdal
 Idun Schawlann Ølnes

TELEMARK MÅLLAG

Dag Aanderaa
 Dyrsku'n Arrangement AS
 Helga Marie Asland
 Lars Bjaadal
 Halgeir Brekke
 Tjøstov Gunne Djuve
 Olav Rune Djuve
 Gunhild T Dølen
 Per Engene
 Olav Felland
 Gunlaug Fjellstad
 Jon Funner
 Hans Magne Gautefall
 Gunhild Gravir
 Torgeir Grimstveit
 Asbjørn Nes Hansen
 Kristian Ihle Hanto
 Knut T. Haugen
 Alice Jeanne Haukelidsæter
 Ragnhild Hovda
 Hallgrim Høydal
 Halvard Jansen
 Bjarne Jordstøyl
 Bente Klokkehaug
 Tove Kvaale
 Tove Løyland
 Anette Langåsdalen Melby
 Sigrun Garvik Moen
 Sigrid Nordskog
 Dordi Elisabeth Norheim
 Sigrid Marit Finnseth Nykos
 Jakob Olimstad
 Øyunn Romteit
 Håvard Russnes
 Anne Ingebjørg Ruth
 Bjørgulf Ruud
 Børre Rønningen

Per Skaugset
 Ruth Slokvik
 Gunvor Solberg
 Margit Ryen Steen
 Alv Halvor Straumstøyl
 Olav Teigen
 Tone Telnes
 Olav Tho
 Anne Elise Thorvaldsen
 Torkjell Tjønn
 Alf Torbjørn Tveit
 Kari Tveit
 Johan Vaa
 Margit Verpe
 Einar Versto
 Geir Vestheim
 Torleiv O. Veum
 Åshild Wingereid
 Nils Østensen
 Halvor Øygarden

TROMS OG FINNMARK MÅLLAG

Nils Aarsæther
 Per K. Bjørklund
 Terje B. Dahl
 Sveinung Eikeland
 Bjarne Eilertsen
 Torgeir Engstad
 Karl Ragnar Engstad
 Elbjørg Gjelsvik
 Lillian Bernes Hay
 Kjell Heggelund
 Olaug Husabø
 Astrid Kvangarsnes
 Ellen Skjold Kvåle
 Ola Melby
 Magnar Mikkelsen
 May Johanne Molund
 Atle Måseide
 Kjell-Per Nilsen
 Ole Edgar Nilssen
 Guro Reisæter
 Ingrid Russøy
 Rønnaug Ryssdal
 Guri Skeie
 Sunniva Skålnes
 Helge Stangnes
 Anne Marta Steinnes
 Grete Lien Stenvold
 Birger Vang

TRØNDERLAGET

Reidar Almås
 Kjell Bardal
 Ivar Berg
 Oddrun Bjørgum
 Karl Ove Bjørnstad
 Liv Bratberg
 Lars Daling
 Astrid Dalslåen
 Olaug Denstadli
 Anne Eldevik
 Olav Engan
 Inger Ertås
 Ola Stuggu Fagerhaug
 Helge Fiskaa
 Svein Arild Fjeldvær
 Margit Flakne
 Arne A. Frisvoll
 Ingunn Fylkesnes
 Anders Gjelsvik
 Jon Grønlid
 Anders Gustad
 Liv Haugen
 Kristoffer Haugum
 Kjellrun Hersund
 Andrea Hjelde
 Herlaug Hjelmbrekke
 Turid M. Holtan Holmen
 Arne Hov
 Ola Huke
 Kristian Hveem
 Kjell Håve
 Inger Sandvik Jarstein
 Åke Junge
 Ingrid Lill Kolset

Olav Kuvås
 Maj Brit Slapgaard Larsen
 Anne Leira
 Jens Loddgard
 Bjørg Lund
 Mads Løkeland
 Lars Kolbjørn Moa
 Håvard Moe
 Tore Moen
 Sverre Mikal Myklestad
 Magne Måge
 Ingrun Norum
 Lars Nygård
 Aud Okkenhaug
 Gerd Opdal
 Solveig Otto
 Herman Ranes
 Kristian Risan
 Helge Rypdal
 Per Rønningen
 Rutt Olden Skauge
 Ingebjørg Sogge
 Eiliv Størdal
 Steinar Supphellen
 Arvid Syrstad
 Svein Bertil Sæther
 Jan Sørås
 Brit Tanem
 Torbjørn Tranmael
 Aud Mikkelsen Tretvik
 Espen Tørset
 Jarle Vingsand
 Ann-Merethe Voldsund
 Beret Wicklund
 Per Kristian Øvrehus
 Aa. Bjørgum Øvre

VALDRES MÅLLAG

Toralf Baldersheim
 Gunnar Belsheim
 Bjørg Berge
 Olav Gullik Bø
 Inger Solveig Bøe
 Anders Johnsson Espeseth
 Ola Fosheim
 Helga A. Fuglli
 Ove Haugen
 Ingunn Hommedal
 Frank Tommy Jacobsen
 Bjørn Vegard Johnsen
 Gerd Kvam
 Bjørg Lerhol
 Anders Lunde
 Liv Aslaug Myhre
 Brita Siri Nesja
 Nils Rogn
 Oddbjørn Skeie
 Knut Soldal
 Sara Vatne
 Per Gunnar Veltun
 Berit Matre Ødegård

VEST-AGDER MÅLLAG

Leiv Hartly Andreassen
 Leiv Bruskeland
 Kjell Byremo
 Helga Dåsvatn
 Anne-Berit Erfjord
 Solveig Fidje
 Svein Harald Follerås
 Randi Lohndal Frestad
 Vigleik Frigstad
 Nils Gauthun
 Helen Glomså
 Øyvind Grov
 Ola Reidar Haaland
 Dagfinn Haarr
 Berit Fiskaa Haugjord
 Magne Heie
 Kjell Erling Håland
 Olav Torgny Hårtveit
 Gudrun Haugen Håvorsen
 Karin Vere Jacobsen
 Oddvar Jakobsen
 Solveig Katterås
 Alf Georg Kjetså
 John Lauvdal

Solveig Stallemo Lima
 Målfred Lindeland
 Sylfest Lomheim
 Oddvar Moen
 Gudlaug Nedrelid
 Hilda Helene Neset
 Bjørgulf Rygnestad
 Nils Salvigsen
 Kari Seland
 Magnhild Synnøve Skjeggedal
 Knut Gunnar Solberg
 Asbjørn Stallemo
 Per Sveinung Stordrange
 Leiv G. Storesletten
 Odd Werner Sørensen
 Leiv Tørstveit
 Magne Valborgland
 Aslaug Verdal
 Gunnar Vollen
 Ivar Åmlid

ØSTFOLD MÅLLAG

Bente Elisabeth Aas
 Kjetil Aasen
 Astrid Andersen
 Asgeir Bjørkedal
 Gry Vågslid Gardsteig
 Eiliv Herikstad
 Arnstein Hjelde
 Benthe Kolberg Jansson
 Kari Ruud Johannessen
 Kjell Karlsen
 Arne Kvernhusvik
 Tore Henrik Meberg-Hansen
 Roy Arne Olsen
 Jan T. Pharo
 Einar O. Standal
 Reidun Trandem

YRKESMÅLLAG

Kjellfrid Bøthun
 Bjørgulf Claussen
 Ragnar Ekre
 Olav Furnes
 Sissel Hole
 Kari E Huus
 Rønnaug Kattem
 Anne Lognvik
 Kjell Harald Lunde
 Olav Norheim
 Borge Otterlei
 Linda Plahte
 Haldor Slettebø
 Halldis Stokke
 Lars Helge Sørheim
 Odd Einar Sørås
 Turid J. Thune
 Harald Thune
 Sigrid Tyssen
 Birger Valen
 Olav Vesaas

BEINVEGES INNMELDE

Johannes Hjørnevåg
 Finn Myrvang
 Erling Nordheim
 Åse Floa Steinrud
 Gro Einrem Volseth
 Håvard Avelsgaard
 Erling Balstad
 Jan Gaute Buvik
 Egil Andreas Helstad
 Magne Rønning
 Hjørnevåg
 Tone Kvien
 Erling Nordheim
 Villy Nordmo
 Per Smørvik
 Åse Floa Steinrud

Råblå

BLÅMUGGOST FRÅ GRINDAL YSTERI

Forteljinga om Grindal handlar om søstrene som ikkje ville flytte heim frå setra. Så vart det til at dei tok over kvar sin gard og fekk bygd seg eit ysteri.

Grindal ysteri er eit økologisk handverksysteri, som med varsemd foredlar rå ku- og geitmjølk til små og store smakfulle ostar.

Råblå er ein av dei. Han vann VM-gull i 2018 og vart kåra til årets ost i Det Norske Måltid 2018.

Om smaken: «Heftig dåm av rå mjølk, moden høy, algar og syrlege tonar – kompleks, men snill. Munnkjensla er krema, med

tydelege krystallar. Smaken har ei sötleg opptakt, med gode muggtonar, saltbalanse og frisk aroma. Smakane smeltar i hop, og er mildare enn ein kunne venta seg. Smakar lenge.»

Du finn han kanskje i ein delikatesse- eller MENY-butikk nær deg!

GRINDAL
YSTERI

GUNNHILD SKJOLD
leiari Norsk Målungdom

Ilustrasjon: Anna Sofie Ekeland Valvatne

Nytt land for nynorsken

Det siste halvåret er det to ting som verkeleg har skapt diskusjon i Målungdommen. Det eine er **språkpolitikk**, som det jo så ofte er. Det andre er om vi skal få oss konto på det sosiale mediet **TikTok**.

EIN TENKJER KANSKJE at ordskiften ikkje er det mest relevante for organisasjonen, men vi har komme fram til at det faktisk handlar om noko som er utrøleg sentralt for rørsla vår.

For det er ikkje ei ny sak, prosjektet har målrørsla drive på med heilt frå starten. Vi har jobba, og jobbar, for nynorsk i aviser, radio og på TV. Kampen for at nynorsk skal vere ein sjølvstendig del av alt nytt og utviklinga i samfunnet skal henge med oss heile vegen. I fleire år har målungslandet og vi halde på med kampanjen Oppdater, der vi kjempar for digitale læremiddel på nynorsk i skulen. Men, det er ikkje berre skulen som blir digitalisert, liva våre er i stor grad allereie digitaliserte. I alle fall er det tilfellet for generasjonen som no driv Norsk

Målungdom, og for alle som skal drive NMU i åra framover.

Det første vi gjer når vi vaknar på morgonen, er å sjå kva nytt som har tikka inn på mobilen. Vi ber han med oss overalt, og kikar på han så ofte som mogleg. Om alt innhald på mobilen hadde vore på nynorsk, hadde vi verkeleg bada i det, og difor er ikkje ordskiftet om Norsk Målungdom skal vere til stades på eit sosialt medium berre avgrensa til om vi likar mediet eller ikkje. I tufta vår står det at vi skal fremje nynorsk, dialektbruk og språkleg mangfald på alle samfunnsområde. Det betyr også at NMU vil ha meir nynorsk på TikTok, og det greier vi ikkje å løyse med ei klage til Språkrådet. Vi må brette opp erma og gjere jobben sjølv.

Vi unge er ikkje lenger å

finne på røykehjørnet eller på ungdomshuset, no finn du oss på Instagram, Snapchat, YouTube og TikTok. Alle desse plattformene skrik etter meir nynorsk. Difor betyr det noko meir at ein finn sterke røyster for nynorsken på desse media. Det er viktig at alle dei ungdommane som bruker timevis på TikTok, kanskje får eit drypp av nynorsk innhald ein gong i blant, eller at ein bruker litt fritid på å omsette Facebook til nynorsk, og legg ut eit innlegg på Instagram. Det er berre rett og rimeleg at vi blir med i toget, og gjerne leier an. Bruker Norsk Målungdom nynorsk på TikTok, blir det også enklare for andre å gjere det same. På den måten og mange fleire skal vi vinne nye land for nynorsken.

Altså er det berre rett og rimeleg at vi bruker ein del tid på å snakke om at Norsk Målungdom skal få seg konto på TikTok. For vi i Norsk Målungdom skal fremje nynorsk på alle område, og i blant betyr det at vi skal spreie den gode bodskapen med dans framom eit mobilkamera.

FRIDA PERNILLE MIKKELSEN

La elevane klage!

KVAR EINASTE HAUST får vi i Norsk Målungdom høre om elevar som ikkje får læremiddel på nynorsk. Orsakingane varierer: nokre skolar visste ikkje kor mange nynorskelever dei hadde, andre har ikkje råd til å kjøpe inn læremiddel på nynorsk, nokre har ikkje oversyn over kor nynorskboekene deira er. Men dette er berre starten på problema. For kva skal ein eigentleg gjere når ein ikkje får læremiddla sine, og skolen slår seg vrang?

OM DU KØYRER ein tur langs E39 og ser eit bokmålsskilt som burde ha vore på nynorsk, er vegen vidare enkel. Du sender ei klage til kommunen, med Språkrådet i kopi. Like lett er det å klage på ein eksamen du ikkje fekk på nynorsk: klaga skal til universitetet, og igjen, med Språkrådet i kopi. Om du er skolelev, er det ikkje like tydeleg.

FORMELT SETT ER det rådmannen som skal ha klaga om det gjeld grunnskolen, og fylkesmannen om det gjeld vidaregåande. Dessverre ser det ut til å vere lite medvit hos rådmannen og fylkesmannen om denne delen av ansvarsområdet deira. Arbeidet deira med språkrettar er prega av manglande rutinar, vantande kunnskap og uklare klagerutinar. Dette fører til at språkrettane til elevane druknar i eit hav av andre oppgåver og rettar. Dette undergrei igjen retten elevane har til læremiddel på eige hovudmål.

MEN KVA ER alternativet? Vi i Norsk Målungdom meiner det finst eit openbort svar: Tilsvynsansvaret for språkrettane i skolen må ligge saman med ansvaret for alle dei andre språkrettane, nemleg hos Språkrådet. Det bør vere i god tråd med regjeringa sin politikk å samle ansvaret hos eit sentralt miljø med god fagkompetanse. Da vil dette ansvaret bli følgd opp på ein betre måte.

I DETTE LIGG det også at det må bli ført betre *tilsyn* med språkrettane i opplæringslova. Nokon må kontrollere om skolane oppfyller rettane til elevane, utan at nokon aktivt klagar. Inntrykket vårt er at det er mange elevar som ikkje veit kva rettar dei har, og som ikkje har lyst til å «vere vanskelege» og klage. Dei elevane må i kontakt med for å klage og få hjelpe, er kanskje også dei som skal sette karakteren din. Det set elevane i ein utsett posisjon.

SJØLV OM KLAGERETTEN er eit viktig tiltak, både for å kartlegge problemet og forhåpentlegvis for å oppmøde til endring, kan det ikkje vere det einaste tiltaket. I tillegg er vi avhengige av at klageretten fungerer som han skal, og at klagene ikkje blir tapt i eit innviklat system.

DEN FØRSTE HØYRINGSRUNDEN for ei ny opplæringslov blei gjennomført før sommaren. Der bad Norsk Målungdom om ei betre *tilsyns-* og *klageordning*. No håpar vi at fleire stiller seg bak kravet, og at vi får gjennomslag når den nye lova kjem. Det trengst for at elevane skal få det dei har rett på.

gunnhild@malungdom.no

- 1 Kva er største norske økonomiske film-sukssessen gjennom tidene?
- 2 Kva heiter den sitjande sametingspresidenten?
- 3 Snømusa er det minste mårdyret i Noreg. Kva er størst?
- 4 Nye Troms såg dagsens ljós i 1974. Kva kommune kjem avisa ut i?
- 5 Kva forlag gjev ut bokserien Nynorske klassikarar?
- 6 Kva land opna i september for at homofile kunne gifta seg i kyrkja?
- 7 Kva bilmerke har modellar som Fiesta, Kuga og Puma?
- 8 Verfenomenet vert ofte kalla trombe i Europa. Kva omgrep er kjent frå Amerika?
- 9 Hennika vann årets MGP junior. Kva heiter musikarføldra hennar?
- 10 Kva måleeining gløymer seg bak stuttnefninga krm?
- 11 Iran grensar til sju land. Kva for nokre?
- 12 I kva fylke vart det skote flest hjortar i 2019?
- 13 På kva gresk øy ligg Mória flyktningleir?
- 14 Ein av partane i arbeidslivet delte for fyrste gong ut ein litteraturpris, og vinnaren var nynorskforfattaren Atle Berge. Kven står bak prisen?
- 15 Bodø/Glimt har gjort det skarpt i starten av årets Eliteserie i herrefotball. Kva heiter heimebana deira?
- 16 Mexico erklærte seg sjølvstendig 16. september 1810. Kven vart dei sjølvstendige frå?
- 17 Trond Giske vart ikkje leiar i Trøndelag Arbeidarparti. Kven vart vald?
- 18 Per Sandberg melde seg nyleg ut av Framstegspartiet, og inn i eit anna parti – kva?
- 19 I 2021 vert nynorskleksikonet Allkunne del av eit større nettleksikon. Kva heiter dette?
- 20 Kven har vore dirigent i Det Norske Solistkor sidan 1990?

- 21 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 22 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 23 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 24 Krydderemmel
- 25 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 26 Toraado
- 27 Ford
- 28 Nord-Irlann
- 29 Skald
- 30 Málaevl
- 31 Jerv
- 32 Álli! Keskitalo
- 33 Flakkypa Grand Prix
- 34 Arii Keskitalo
- 35 Jervi
- 36 Málaevl
- 37 Skald
- 38 Nord-Irlann
- 39 Ford
- 40 Toraado
- 41 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 42 Kyrenia (12 509).
- 43 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 44 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 45 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 46 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 47 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 48 Krydderemmel
- 49 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 50 Toraado
- 51 Skald
- 52 Málaevl
- 53 Jerv
- 54 Arii! Keskitalo
- 55 Flakkypa Grand Prix
- 56 Kyrenia (12 509).
- 57 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 58 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 59 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 60 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 61 Krydderemmel
- 62 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 63 Toraado
- 64 Skald
- 65 Málaevl
- 66 Jerv
- 67 Arii! Keskitalo
- 68 Flakkypa Grand Prix
- 69 Kyrenia (12 509).
- 70 Græte Pedersen
- 71 Støre norske leksikon (SNL)
- 72 Ingvald Kjerkaal
- 73 Spania
- 74 Aspmyrja stadion
- 75 Lesvos
- 76 og Romsdal hakka i hel (12 509).
- 77 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 78 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 79 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 80 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 81 Krydderemmel
- 82 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 83 Toraado
- 84 Skald
- 85 Málaevl
- 86 Jerv
- 87 Arii! Keskitalo
- 88 Flakkypa Grand Prix
- 89 Kyrenia (12 509).
- 90 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 91 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 92 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 93 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 94 Krydderemmel
- 95 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 96 Toraado
- 97 Skald
- 98 Málaevl
- 99 Jerv
- 100 Arii! Keskitalo
- 101 Flakkypa Grand Prix
- 102 Kyrenia (12 509).
- 103 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 104 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 105 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 106 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 107 Krydderemmel
- 108 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 109 Toraado
- 110 Skald
- 111 Málaevl
- 112 Jerv
- 113 Arii! Keskitalo
- 114 Flakkypa Grand Prix
- 115 Kyrenia (12 509).
- 116 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 117 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 118 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 119 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 120 Krydderemmel
- 121 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 122 Toraado
- 123 Skald
- 124 Málaevl
- 125 Jerv
- 126 Arii! Keskitalo
- 127 Flakkypa Grand Prix
- 128 Kyrenia (12 509).
- 129 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 130 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 131 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 132 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 133 Krydderemmel
- 134 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 135 Toraado
- 136 Skald
- 137 Málaevl
- 138 Jerv
- 139 Arii! Keskitalo
- 140 Flakkypa Grand Prix
- 141 Kyrenia (12 509).
- 142 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 143 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 144 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 145 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 146 Krydderemmel
- 147 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 148 Toraado
- 149 Skald
- 150 Málaevl
- 151 Jerv
- 152 Arii! Keskitalo
- 153 Flakkypa Grand Prix
- 154 Kyrenia (12 509).
- 155 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 156 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 157 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 158 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 159 Krydderemmel
- 160 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 161 Toraado
- 162 Skald
- 163 Málaevl
- 164 Jerv
- 165 Arii! Keskitalo
- 166 Flakkypa Grand Prix
- 167 Kyrenia (12 509).
- 168 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 169 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 170 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 171 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 172 Krydderemmel
- 173 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 174 Toraado
- 175 Skald
- 176 Málaevl
- 177 Jerv
- 178 Arii! Keskitalo
- 179 Flakkypa Grand Prix
- 180 Kyrenia (12 509).
- 181 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 182 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 183 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 184 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 185 Krydderemmel
- 186 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 187 Toraado
- 188 Skald
- 189 Málaevl
- 190 Jerv
- 191 Arii! Keskitalo
- 192 Flakkypa Grand Prix
- 193 Kyrenia (12 509).
- 194 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 195 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 196 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 197 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 198 Krydderemmel
- 199 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 200 Toraado
- 201 Skald
- 202 Málaevl
- 203 Jerv
- 204 Arii! Keskitalo
- 205 Flakkypa Grand Prix
- 206 Kyrenia (12 509).
- 207 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 208 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 209 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 210 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 211 Krydderemmel
- 212 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 213 Toraado
- 214 Skald
- 215 Málaevl
- 216 Jerv
- 217 Arii! Keskitalo
- 218 Flakkypa Grand Prix
- 219 Kyrenia (12 509).
- 220 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 221 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 222 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 223 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 224 Krydderemmel
- 225 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 226 Toraado
- 227 Skald
- 228 Málaevl
- 229 Jerv
- 230 Arii! Keskitalo
- 231 Flakkypa Grand Prix
- 232 Kyrenia (12 509).
- 233 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 234 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 235 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 236 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 237 Krydderemmel
- 238 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 239 Toraado
- 240 Skald
- 241 Málaevl
- 242 Jerv
- 243 Arii! Keskitalo
- 244 Flakkypa Grand Prix
- 245 Kyrenia (12 509).
- 246 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 247 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 248 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 249 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 250 Krydderemmel
- 251 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 252 Toraado
- 253 Skald
- 254 Málaevl
- 255 Jerv
- 256 Arii! Keskitalo
- 257 Flakkypa Grand Prix
- 258 Kyrenia (12 509).
- 259 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 260 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 261 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 262 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 263 Krydderemmel
- 264 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 265 Toraado
- 266 Skald
- 267 Málaevl
- 268 Jerv
- 269 Arii! Keskitalo
- 270 Flakkypa Grand Prix
- 271 Kyrenia (12 509).
- 272 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 273 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 274 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 275 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 276 Krydderemmel
- 277 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 278 Toraado
- 279 Skald
- 280 Málaevl
- 281 Jerv
- 282 Arii! Keskitalo
- 283 Flakkypa Grand Prix
- 284 Kyrenia (12 509).
- 285 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 286 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 287 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 288 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 289 Krydderemmel
- 290 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 291 Toraado
- 292 Skald
- 293 Málaevl
- 294 Jerv
- 295 Arii! Keskitalo
- 296 Flakkypa Grand Prix
- 297 Kyrenia (12 509).
- 298 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 299 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 300 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 301 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 302 Krydderemmel
- 303 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 304 Toraado
- 305 Skald
- 306 Málaevl
- 307 Jerv
- 308 Arii! Keskitalo
- 309 Flakkypa Grand Prix
- 310 Kyrenia (12 509).
- 311 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 312 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 313 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 314 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 315 Krydderemmel
- 316 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 317 Toraado
- 318 Skald
- 319 Málaevl
- 320 Jerv
- 321 Arii! Keskitalo
- 322 Flakkypa Grand Prix
- 323 Kyrenia (12 509).
- 324 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 325 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 326 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 327 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 328 Krydderemmel
- 329 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 330 Toraado
- 331 Skald
- 332 Málaevl
- 333 Jerv
- 334 Arii! Keskitalo
- 335 Flakkypa Grand Prix
- 336 Kyrenia (12 509).
- 337 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 338 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 339 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 340 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 341 Krydderemmel
- 342 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 343 Toraado
- 344 Skald
- 345 Málaevl
- 346 Jerv
- 347 Arii! Keskitalo
- 348 Flakkypa Grand Prix
- 349 Kyrenia (12 509).
- 350 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 351 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 352 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 353 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 354 Krydderemmel
- 355 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 356 Toraado
- 357 Skald
- 358 Málaevl
- 359 Jerv
- 360 Arii! Keskitalo
- 361 Flakkypa Grand Prix
- 362 Kyrenia (12 509).
- 363 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 364 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 365 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 366 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 367 Krydderemmel
- 368 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 369 Toraado
- 370 Skald
- 371 Málaevl
- 372 Jerv
- 373 Arii! Keskitalo
- 374 Flakkypa Grand Prix
- 375 Kyrenia (12 509).
- 376 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 377 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 378 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 379 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 380 Krydderemmel
- 381 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 382 Toraado
- 383 Skald
- 384 Málaevl
- 385 Jerv
- 386 Arii! Keskitalo
- 387 Flakkypa Grand Prix
- 388 Kyrenia (12 509).
- 389 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 390 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 391 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 392 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 393 Krydderemmel
- 394 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 395 Toraado
- 396 Skald
- 397 Málaevl
- 398 Jerv
- 399 Arii! Keskitalo
- 400 Flakkypa Grand Prix
- 401 Kyrenia (12 509).
- 402 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 403 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 404 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 405 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 406 Krydderemmel
- 407 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 408 Toraado
- 409 Skald
- 410 Málaevl
- 411 Jerv
- 412 Arii! Keskitalo
- 413 Flakkypa Grand Prix
- 414 Kyrenia (12 509).
- 415 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 416 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 417 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 418 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 419 Krydderemmel
- 420 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 421 Toraado
- 422 Skald
- 423 Málaevl
- 424 Jerv
- 425 Arii! Keskitalo
- 426 Flakkypa Grand Prix
- 427 Kyrenia (12 509).
- 428 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 429 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 430 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 431 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 432 Krydderemmel
- 433 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 434 Toraado
- 435 Skald
- 436 Málaevl
- 437 Jerv
- 438 Arii! Keskitalo
- 439 Flakkypa Grand Prix
- 440 Kyrenia (12 509).
- 441 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 442 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 443 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 444 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 445 Krydderemmel
- 446 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 447 Toraado
- 448 Skald
- 449 Málaevl
- 450 Jerv
- 451 Arii! Keskitalo
- 452 Flakkypa Grand Prix
- 453 Kyrenia (12 509).
- 454 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 455 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 456 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 457 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 458 Krydderemmel
- 459 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 460 Toraado
- 461 Skald
- 462 Málaevl
- 463 Jerv
- 464 Arii! Keskitalo
- 465 Flakkypa Grand Prix
- 466 Kyrenia (12 509).
- 467 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 468 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 469 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 470 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 471 Krydderemmel
- 472 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 473 Toraado
- 474 Skald
- 475 Málaevl
- 476 Jerv
- 477 Arii! Keskitalo
- 478 Flakkypa Grand Prix
- 479 Kyrenia (12 509).
- 480 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 481 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 482 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 483 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 484 Krydderemmel
- 485 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 486 Toraado
- 487 Skald
- 488 Málaevl
- 489 Jerv
- 490 Arii! Keskitalo
- 491 Flakkypa Grand Prix
- 492 Kyrenia (12 509).
- 493 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 494 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 495 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 496 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 497 Krydderemmel
- 498 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 499 Toraado
- 500 Skald
- 501 Málaevl
- 502 Jerv
- 503 Arii! Keskitalo
- 504 Flakkypa Grand Prix
- 505 Kyrenia (12 509).
- 506 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 507 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 508 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 509 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 510 Krydderemmel
- 511 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 512 Toraado
- 513 Skald
- 514 Málaevl
- 515 Jerv
- 516 Arii! Keskitalo
- 517 Flakkypa Grand Prix
- 518 Kyrenia (12 509).
- 519 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 520 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 521 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 522 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 523 Krydderemmel
- 524 Jan Eggnam og Kari Huisse
- 525 Toraado
- 526 Skald
- 527 Málaevl
- 528 Jerv
- 529 Arii! Keskitalo
- 530 Flakkypa Grand Prix
- 531 Kyrenia (12 509).
- 532 Sogn og Fjordane (12 953) – med More og Lesvos
- 533 Irak, Tyrkia, Aserbajdsjan, Armenia, og Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 534 Turkmenistan, Afgjantistan og Pakistan
- 535 Lesvos og Kyrenia (12 509).
- 536 Krydderemmel
- 537 Jan Eggnam og Kari Huisse</li

KOST	TRIST STYKKE	BØYG	DYRENE I AFRIKA	LUFT-SPEGLING	FLIRE	KVINNE-NAMN	GOD SITJE-PLASS	VEKT	LYT SKITNE KLEDE	SKOGGUD	FEIG
MARKUS OG LUKAS								FERASE			
TRØYTT								FAKKE			
I SUNN-HORDLAND					PC-EN					BOBLER	
NORDMENN										BYKS	
RUSSISK ELV											
MAT-FRÅTING											
DIKT											
MAT-AVFAELL										OMSETNAD	
HØG LYD										IFØLGJE	
HESTE-FLOKK	GJØDSEL-STOFF 29.07.			KOM-PASSET 6. TONEN		VONDT HA					
GITTER	HOVUD-DEKKE FLATBRØD			RÅD MOT GLATT VEG BILTYPE		REGNE GRANNE-LAGET				PLUSS SIGNAL	
LÆKJE			SAGE-REISKAP		FIRKANT PRYD						BRENSEL
SKAL-DYRET							FUGLE-MAT				
RUBB OG RAKE	DRAMA-TISK			EIGEDOMS-PRON. 3,14	I NOREG			DEKNING RETNING		NATRIUM KLART SVAR	
					FUGLELYD			PRODUKT			
								BLEIE			NT NR. 4 2020

NT LØYSJING • Nr. 3-2019

Vinnarar av kryssord nr. 3, 2020:

Ellen Dahl Fauske

Anne-Berit Erfjord Kynesdal

Åse-Berit Eideland Tjørhom

Send løvsinga til:

Noregs Mållag

Lilletorget 1

0184 Oslo

eller e-post:

Figure 6

Merk konvolutten «Kryssord».
Rett løysing kjem i neste utgåve.
Tre vinnarar vert trekte ut og får
ein fin premie.

Name: _____

Adresse:

Postnummer/-stad:

KRAMBUA

Paraply. Samanleggbar liten paraply med oransje logo. **Kr 390,-**

Cirkle K-krus inkludert kaffiavtale. Termokrus som gjev deg gratis kaffi på alle Cirkle K-stasjonar ut 2020. **Kr 299,-**

Berenett. I bomull. Bli synleg i trafikken! **Kr 45,-**

Fat. Stilsikker logo på stilsikkert fat frå Verde-serien til Figgjo. Høveleg til både grill- og joletmat. Diameter 20 cm. **Kr 200,-**

Notabok. «Gjennom ord blir verda stor». **Kr 180,-**

Pennal. Med teksten: «Skriv nynorsk». **Kr 75,-**

Krus. «Nynorsk til meg, takk!» på Verde-koppen frå Figgjo og formgjevar Johan Verde. Ein klassikar med klassisk slagord! **Kr 200,-**

TILBOD! Fat + krus. **Kr 330,-**

Krus med trykket: *Det går mangt eit menneske og ser seg fritt ikking for Ivar Aasens skuld.* Tarjei Vesaas, 1950. **Kr 180,-**

Krus med trykket: *Skogen stend, men han skifter sine tre.* Olav H. Hauge, 1965. **Kr 180,-**

Bagasjelapp med logo og fotografi. **Kr 60,-**

Ostehøvel i stål, oransje, frå Bjørklund. **Kr 200,-**

Ostehøvel i stål, matt svart, frå Bjørklund. **Kr 200,-**

Jakkemerke
«NyNorsk»
«Slepp nynorsken til»
«Gjennom ord blir verda stor»
«Takk, Ivar Aasen!»
Kr 10,- per stk., kr 50,- for 20 stk.

Aasen-panneband i ull. **Kr 200,-**

Send e-post med tinging til **krambunga@nm.no**, ring til **23 00 29 30**, eller gå inn på **www.nm.no**. Sjå innom heimesida for andre tilbod.

Hugs at vi kan gå tom for somme artiklar. Det er såleis ikkje sikkert at du får alt du tingar.

Porto kjem i tillegg til prisane vi har gjeve opp her.

MÅLLAGET INFORMER

DIGITALT MEDLEMSKORT

Alle medlemer med registrert e-postadresse har fått invitasjon til å laste ned digitalt medlemskort via ei unik lenke. Denne må kikkast på for å sende nau-dsynt info til medlemskortet, i ein app som heiter Joyn. Ta kontakt på medlem@nm.no om du treng lenka på nytt. Eit digitalt medlemskort gjer det lettare å nytte seg av medlemsføremónene våre, men det er sjølv sagt heilt friviljig å laste det ned.

SØK OM ORGANISASJONSMIDLAR!

I 2020 er det sett av 300 000 kroner i organisasjonsmidlar, som lokal- og fylkeslaga kan søkje om å få bruke i sitt lokale målarbeid. Laga kan søkje gjennom heile året. På nettsidene finn de meir informasjon.

TING ADVENTSKALENDAR

Det vert jul i år òg, og me har laga adventskalender der ein kvar dag i adventstida kan vinne fine vinstar. Desse er no på lager, og lokallaga våre kan kjøpe kalendrane til 50 kroner per stk, og selje dei vidare for 100 kroner. Ein god måte å tene nokre ekstra kroner til lokalt målarbeid. Send tinging til per.arntsen@nm.no. Uselde kalendrar kan sendast attende til oss.

NYNORSK NÆRINGSLIVSPRIS

Kvart år deler Noregs Mållag ut Nynorsk næringslivspris. Juryen tek gjerne imot kandidatar innan 10. oktober 2020. Send grunngjevne framlegg til gro.morken@nm.no.

ME GÅR FOR 14 000 MEDLEMER

Styret har sett seg som mål at Noregs Mållag skal ha 14 000 betalande medlemer innan utgangen av 2020. I skrivande stund har 13015 betalt medlems-pengar, så målet er i sikte!

Mange lokale mållag har mindre aktivitet denne hausten enn det som er vanleg, men verving kan vi halde fram med sjølv om vi ikkje møtest. Saman er vi mindre åleine, også digitalt!

HJELP OSS Å VERVE

«Vil du bli medlem i Mållaget?» er dei magiske orda. Ring, send ei melding eller spør folk du treffer. Det kostar 200 kroner å melde seg inn, og fra 1. oktober gjeld innmeldinga også for 2021. Nye medlemer kan sende NYNORSK i ei tekstmelding til 2490, melde seg inn på nettsida www.nm.no, eller ta kontakt på medlem@nm.no.

HJELP LOKALLAGET DITT Å VINNE VERVETEVLINGA

Dei tjue lokallaga med flest nyverva medlemer i løpet av 2020 vinn flotte bokpakker. Medlemene må ha betalt på slutten av året for å telje. Dette var status då avis gjekk i trykken:

Lokallag	Nye i 2020	Lokallag	Nye i 2020
Bergen Mållag	31	Marnar Mållag	5
Oslo Mållag	21	Mållaget i Kristiansand	5
Suldal Mållag	10	Volda Mållag	5
Senjamållaget	9	Arna Mållag	4
Jæren Mållag	8	Askøy Mållag	4
Bjørnafjorden Mållag	6	Gjesdal Mållag	4
Borgund Mållag	6	Odda Mållag	4
Juristmållaget	6	Skedsmo Mållag	4
Stavanger Mållag	6	Sogndal Mållag	4
Vinje Mållag	6	Songdalen Mållag	4
Etne Mållag	5	Stord Mållag	4
Hareid Mållag	5	Teatermållaget	4
Kvinnherad Mållag	5		

Tilsette:

Gro Morken Endresen,
dagleg leiar,
tlf. 23 00 29 37 • 95 78 55 60,
gro.morken@nm.no

Erik Grov, organisasjonskonsulent,
tlf. 23 00 29 30, erik.grov@nm.no

Per Henning Arntsen, økonomikonsulent,
tlf. 23 00 29 34, per.arntsen@nm.no

NORSK MÅLUNGDOM

malungdom.no

Tilskrift: Lilleterget 1,
0184 Oslo
Telefon: 23 00 29 40
E-post: norsk@malungdom.no

Kontonr.: 3450.65.48707

Leiar: Gunnhild Skjold,
Telefon: 97 41 71 45 • 23 00 29 40,
E-post: gunnhild@malungdom.no

Dagleg leiar: Frida Pernille Mikkelsen,
Telefon: 48 24 87 47 • 23 00 29 40,
E-post: norsk@malungdom.no

Prent: Nr1Trykk as
Opplag: 14 600
Abonnement: kr. 250,- per år

Annonesar:
Annonsepriser: kr 9,00,-/mm
Tillegg for tekstsida: kr 0,50,-/mm
Spaltebreidd: 45 mm
Kvartsida: kr 3 000,-
Halvsida: kr 5 000,-
Heilside: kr 9 000,-
Ilegg til avis: kr 1,00 pr. stk.

Alle prisar er eks. mva. Ved lysing i fleire nummer kan vi diskutere særskilde avtalar.

Stoffrist nr. 5 – 2020:
2. november

NOREGS MÅLLAG

nm.no

Tilskrift:

Lilleterget 1,
0184 OSLO

Telefon: 23 00 29 30

E-post: nm@nm.no

Kontoradresse:

Lilleterget 1, 0184 OSLO

Kontonr.: 3450.19.80058

Leiar: Peder Lofnes Hauge

Mobil: 95 12 26 89

E-post: peder.hauge@nm.no

Ingar Arnøy, skulemållskrivar,
tlf. 23 00 29 36 • 97 52 97 00,
ingar.arnoy@nm.no

Hege Lothe, informasjons-
og organisasjonskonsulent,
tlf. 92 64 83 48, hege.lothe@nm.no

Astrid Marie Grov, kommunikasjonsrådgjevar,
tlf. 23 00 29 32 • 90 72 96 15
astrid.grov@nm.no

Marit Aakre Tennø, politisk rådgjevar,
tlf. 45 47 17 16, marit.tenno@nm.no

Returadresse:
Noregs Mållag
Lilletorget 1
0184 Oslo

Nr. 4 • oktober 2020

Norsk Tidend

Framhald av **Fedraheimen** og **Den 17de Mai**

Vi må forvente at administrasjonen innretter seg etter det flertallet i kommunestyret har bestemt.

Sunnmørsposten om at kultursjef i Ålesund kommune Oskar Skulstad ikkje vil skrive sakpapir på administrasjonsspråket nynorsk

Rolf Theil

Z
E
P
T
A

E
P
T
A

Ø
P
T

Litt folkeopplysing

VI NYNORSKFOLK HØYRER jamt fordomsfulle påstandar om språket vårt. Her er ei lite utval: Nynorsk er eit konstruert språk. Nynorsk bygger berre på vestlandske dialektar. Nynorsk bygger på dialektane på Sunnmøre. Det finst ikkje noko austlandsk i nynorsk. Nesten ingen snakkar nynorsk. Læt det kjent?

TIDT FÅR EG lyst til å møte kunn-skapsløysa med eit skuldertekk og berre nemne at nynorsken er eit vanleg europeisk språk – og legge til at viss vi ordnar dei over 7000 språka i verda i ei rekkefølge etter kor livskraftige dei er, høyrer ny-norsk heime blant dei fremste 100. Men i staden nyttar eg heller høvet til å komme med litt folkeopplysing.

SJØLVSAKT ER DET nynorske skriftspråket konstruert, som alle andre skriftspråk. Alle skriftspråk

er eit resultat av språkplanlegging og medvitne inngrep – av grammatikkasar, ordboksredaktørar, forfattarar, komitear og akademi. Gransk kva skriftspråk du vil – ta gjerne engelsk, tysk eller fransk, eller bokmål.

AT NYNORSK FØRST og fremst bygger på vestlandsk, er det ikkje berre motstandarane våre som trur – men her må eg melde pass. Eg har leita til fånyttes etter drag i skriftspråket vårt som berre finst i vestlandsk, og som vikværsktalande finn eg fint lite som eg ikkje fekk inn med morsmjølka.

ER NYNORSK FØRST og fremst sunnmørsk? Då må Ivar Aasen ha reist rundt i Noreg berre for å gjere narr av oss ikkje-sunnmøringar. Han vitja 5 kommunar i Troms, 13 i Nordland, 14 i Nord-Trøndelag,

15 i Sør-Trøndelag, 17 i Møre og Romsdal, 19 i Sogn og Fjordane, 14 i Hordaland, 18 i Rogaland, 15 i Vest-Agder, 11 i Aust-Agder, 15 i Telemark (også Eidanger, heimkommunen min), 9 i Vestfold, 8 i Østfold, 10 i Akershus, 18 i Hedmark, 23 i Oppland og 18 i Buskerud – for moro skyld.

SNAKKAR NESTEN INGEN nynorsk? Jau, det gjer dei fleste som bur i Noreg. Nynorsk er det norske språket etter 1525, nett som nydansk er dansk etter 1500 og nysvensk er svensk etter 1526. Som mange andre språk blir det brukt i både tale og skrift. Det nynorske skriftspråket er standardspråket som er utvikla på grunnlag av nynorsk talemål, i all sin venleik og variasjon. Vi som snakkar norske målføre, snakkar nynorsk.

ROLF THEIL

Viss vi ordnar dei over 7000 språka i verda i ei rekkefølge etter kor livskraftige dei er, høyrer nynorsk heime blant dei fremste 100.